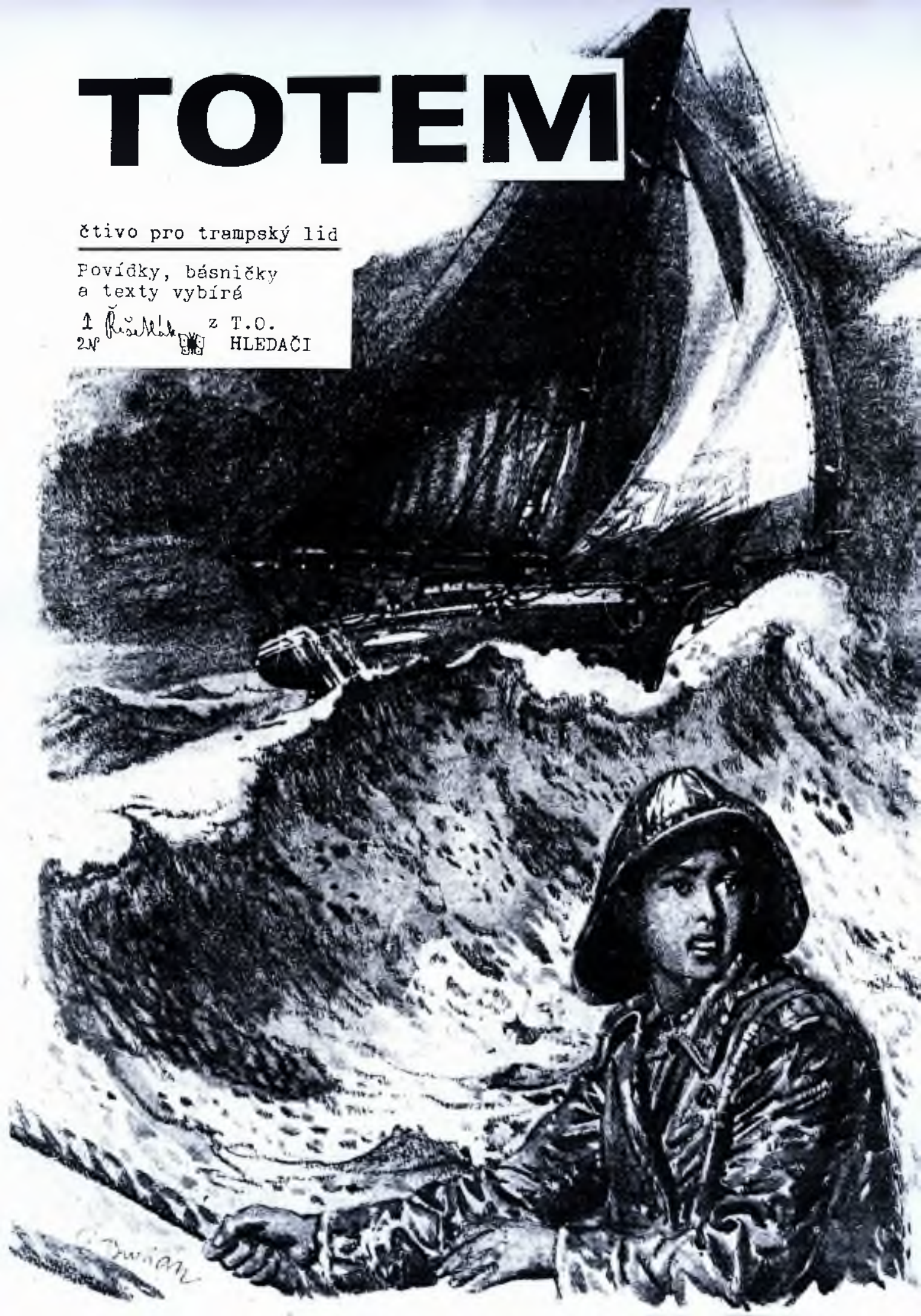

TOTEM

čtivo pro trampský lid

Povídky, básničky
a texty vybírá

1 Říčník z T.O.
2N HLEDAČI

KDYŽ...

Když bezhlavost svým okem klidně měříš,
ač tupen, sám že nejsi bezhlavý,
když, podezříván, pevně v sebe věříš,
iřak neviníš svých soků z bezpráví,
když čekat znáš, bu čekat beze mulloby,
jsa obelháván, neupadat v lež,
když, nendíváděn, sám jsi beze zloby,
slov ctnosti nadarmo iřak nebereš,

když umíš snít a nepodlehnout snění,
když hloubat znáš a dovedeš přec žít,
když proti triumfu i ponížení
jak proti svědcům spolčeným jsi kryt,
když nezoufáš, nechť pravdivá tvá slova
lsti bidáků jsou pošlapána v kul,
když hroutí se tvé stavení a znova
jak dělník v potu lopotíš se dál,

když spočítat znáš hromadu svých zisků
a na jediný hod vše riskovat,
zas po prohře se vracet k východisku
a nezavzdychnout nad hořem svých ztrát,
když přinutit znáš srdce své a činy,
by s tebou vytrvaly nejvěrněj,
ač tep a pohyb uniká ti živý
a jen tvá vůle káže „Vytvrvej!“,

když něhu sneseš přílišnou i tvrdost,
když svůj jsi, všem nechť druhem jsi se stal,
když, sbratřen s davem, uchováš si hrdost
a nezpyšníš, byť mluvil s tebou král,
když řekneš: „Svémi vteřinami všemi
mně, čase, jak bych závodník byl, služ!“,
pak pán, pak vítěz na širé jsi zemi –
a co je víc: pak, synu můj, jsi muž!

RUDYARD KIPLING

POTLATCH

Brzy po našem pohodlném ubytování v chatrči my všichni běloši byli jsme od Sivašů pozváni, abychom se zúčastnili při nejpodivnější obřadu - byl totiž nejpodivnější z hlediska praktické, civilizované etiky.

Dával se "potlatch". Potlatch byla velká slavnost a docházelo k ní tímto způsobem: Některý Sivaš strádal co mohl po léta. Někdy ovšem strádal po celý život. Vše si odpíral, jen aby mohl nashromáždit bohatství všeho druhu - pušky, příkrývky, rybářské sítě, nože, střelivo, peníze a vůbec všecko. Když zbohatl, uspořádal slavnost. K té slavnosti byl zván každý; nezáleželo na tom, patří-li ke kmeni čili nic, nezáleželo na tom, je-li cizinec, přítel či nepřítel. Ani na plemenu nezáleželo. Potulný náhodou mimo jdoucí běloch - příslušník rasy, která je potlačila a vzala jim jejich vlast - byl zván k potlatchi stejně vřele, jako by náležel ke kmeni. A slavnost vyvíjela se dále. Každý dostával dary. Každý jedl, pil a veselil se, dokud nebylo bohatství do posledního zbytku pryč.

To byl potlatch.

Indián, který jej pořádal, měl za odměnu vědomí, že je u svého kmene ctěn jako hodný a štědrý člověk. Dávati veliký potlatch bylo velikou ctižádostí indiánova života, právě tak, jako velikou ctižádostí života bělochova je hromaditi zlato pro sebe, i když ví, že je musí vyzískati z krve, hříchu a bídy.

Náboženství indiánovo naučilo ho hromaditi majetek, aby jej mohl dáti druhým.

Při tomto potlatchi přepadl mne pocit hnusu a studu, když jsem si vzpomněl na lidi svého plemene, kteří měli tu domýšlivost vnucovati své náboženství plemenu, majícímu takové vlastní náboženství, že je pudilo k tak ušlechtilým a krásným skutkům. Po ovoci poznáme strom. Po skutcích poznáme hodnotu náboženství.

Potlatch byl pořádán ve velikém stanu hluboko v lese a já s Bobem byli jsme podarováni příkrývkami, střelivem a některými věcmi, jichž jsme potřebovali ve své chatě.

Slavnost trvala čtyři dny. Měli jsme nejlepší časy, jaké člověk může mít - zpěv a tanec, jídlo a pití. Cítili jsme se tu jako doma. Toto indiánské pohostinství bylo tak upřímné. Nebyl jsi zván, protože tě znali nebo protože jsi snad zajímavý. Byl jsi zván prostě proto, že jsi lidská bytost.

B. KENNEDY

/z knížky "Po proudu"/

BLIZZARD

Silný vítr ohýbal stromky podél trati až k zemi. Sníh vířil v bláznivém tanci. Lokálka se sunula tmou. Čím víc se blížila k naší stanici, stávala se nálada ve vagónu stísněnější. Oči jsme skoro pořád zavěšovali do skleněného obdélníku okna. Ale sníh se nedal očima uprosit. Tancoval dál a vítr byl ještě prudší.

Potom už nešlo dělat nic jiného, než se vyklopýtat ven, okširovat se tornou a rozvázat lyže. Jak jsme se tak krčili vedle tratě a hmoždili se s kandaháry, zadní světla vlaku nám mizela v chumelenici. Chtělo se nám všem do jednoho chytit ten vlak, skočit do něj a vylézt až u roztopených kamen. V duchu jsme si nadávali za ten nápad jít si zalyžovat na Brdy.

Tak jako se nám za dnů pohody zdály ty lesy krásné a jedinečné, dnes jsme se těšili jen na jedinou věc. Být už v nich. Ponořit se mezi stromy. Prošlepat si stezku až k seníku a zavrtat se do jeho voňavých peřin. Nechat za sebou ten prokletý vítr a sníh. Drcnout zipem u spacáku a spát. Ať sněží, ať si fouká, jenom rychle k seníku!

Záda kluků se ztrácela ve tmě. Tušili jsme se jen podle funění, které začínalo být hlasitější než vítr. Sníh jsme ze sebe dávno přestali setřásat. Bylo to zbytečné. Usazoval se na nás ve stále větších vrstvách. Nohy se i v lyžích bořily až po kotníky do měkkého prašanu. Chouzavské louky se zdály být nekonečné. Pokaždé, když někdo z nás hledal ve tmě ten maják spásy – pruh lesů, který pro nás znamenal bezpečí senných peřin, byl okamžitě oslepen řezavým sněhem a větrem.

Pak už se nohám zdálo, že nemohou dál. Měly dojem, že bez lyží to půjde líp. Bořili jsme se teď po kolena. Lyže, provlečené skrze vázání za tyčky, jsme táhli za sebou. Nikoho ani nenapadlo střídat v prošlapávání cesty prvního. Větve stromů nás trochu vzpomatovaly. A temná silueta seníku působila jako droga. Rozběhli jsme se k němu.

Žebřík byl přistaven a seno se rozvonělo do větru. A když tohle všechno bylo nachystáno, ozvala se ta prokletá věta.

NEMÁM JEDNU LYŽI!

Vzteky nás pokoušel k velmi tvrdé odpovědi. Nikdo ji nevyslovil, ale všichni jsme si ji mysleli. Ještě dnes, po letech, bych se vsadil, že jsme si ji mysleli. "Trhni si nohou a najdi si ji sám!"

Zuřící vítr na Chouzavských loukách dokázal skoro odváť naše kamarádství. Oslepující sníh zanesl všechna slova a vyumělkované skutky slunečných dnů. Byla to chvíle, mžik, a jeden po druhém jsme si uvědomili tu tragédii, kterou s sebou přinesl tenhle brdský blizzard.

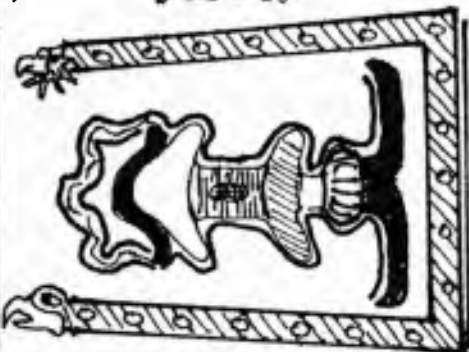
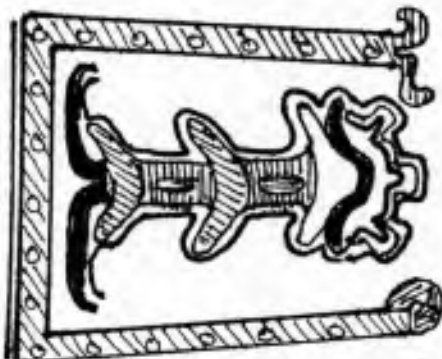
A pak jsme jeden po druhém vyšli po zpola zavátých stopách.

Lyže trčela pár metrů od seníku zachycená v keři suchého šípku.

Plechovka džusu kolovala tmou seníku. Naše ruce ji nesly k ústům jako svátost, jako pyramidu, slepenou z třísek. O chlup, a žádný znás neusínal dnes dobře....

/z oddílového časopisu Pětky Praha GONG/

Cedru

Jan Smolík - Honzas

PIJÁCI VĚTRU

Zas pijáci větru táhnou krajem
Zrazení výškou v brázdách šmírují
Na zádech vlečou vyšší zájem
Komisní dny je k zemi schylují

Zas pijáci větru táhnou krajem
Uvláčení jdou z bojů do bojů
Říkej si: Víckrát neprohrájem!
A jejich noc má tisíc pokojů

Zas pijáci větru táhnou krajem
Rozdrtit žízeň jež je obléhá
Smějí se: My už neuzrajem!
A jejich zpěv se ránem rozléhá

VEČERKA

Prew vytáhl z kapsy třpytivý nátrubek a zasadil jej do trubky. Postavil se před veliký plechový megafon, nervózně pohyboval rukama a zkoumal rty. Zkusmo zatroubil dva tiché tóny, potom vztekle vytřel nátrubek a prudce si mnul rty.

"Nemám už správněj nátisk", řekl nervózně. "Už pár měsíců jsem se nedotkl trubky. Nedokážu to zahrát ani za nic. Mám pysky měkký jako hadry."

Stál tam v měsíčním svitu, nepokojně přešlapoval z nohy na nohu, nervózně ohmatával trubku, zlostně jí potřásal a zkusmo si ji přikládal ke rtům.

"Prokristapána," řekl. "Nedokážu to tak, jak se to má zatroubit. Večerka není žádné hračka."

"Ale tak už proboha foukej," řekl Andy. "Ty přece víš, že to umíš."

"No dobrá," řekl Prew vztekle. "No dobrá. Já přece neříkám, že to

nezatroubím. Copak ty nemáš nikdá trému?"

"Nikdá", řekl Andy.

"Tak to, herdek, nemáš ani kouska citlivosti," řekl Prew zlostně. "Ani lidskýho citu, ani pochopení."

"Pro tebe ne," řekl Andy.

"Ale ježíšmarjá drž hubu," řekl Prew vztekle a nervózně.

Díval se na hodinky, a když byla vteřinová ručička právě nahoře, přistoupil k megafonu, zvedl k němu trubku, nervozita z něho spadla jako shozená blůza a najednou byl sám, pryč od všech ostatních.

První tón zazněl čistě a naprosto jistě. Bylo nepochybné, že trubka v ničem neselže. Její hlas se bezpečně nesl kasárenským dvorem a protáhl se jenom o zlomek vteřiny dále, než jej trubači většinou protahují. Protáhlý jako vlekoucí se čas, táhnoucí se z jednoho uodaného dne k druhému. Vlekoucí se jako těch třicet let na vojně. Druhý tón byl krátký, úsečný. Byl useknutý a příliš brzo dozněl, jako těch pár minut u prostitutky. Krátký, jako je krátká desetiminutová pauza. A pak se poslední tón první hudební věty vítězně vznesl z poněkud lomeného rytmu, vítězně vysoko v nedostupně bezpečné rovině hrdosti nad veškerým tím pokořením, nad veškerým tím ponížením.

Zahrál to celé stejným způsobem, hned v protahovaném a hned zase zrychleném rytmu, který by žádný metronom nestačil sledovat. Tahle Večerka neměla pokojné a ukázněné tempo. Tóny stoupaly vysoko do vzduchu a vznášely se nad kasárenským dvorem. Něžně se tam zachvívaly, prostoupeny nekonečným smutkem, nesmírnou trpělivostí, bezcílnou hrdostí, rekviem a epitař obyčejného vojáka, který páchne jako obyčejný voják, jak mu jednou řekla nějaká žena. Vznášely se jako svatozáře nad hlavami spících vojáků ve zšeřelých kasárnách a všechnu hrubost přetvářely v krásu, která je krásou soucitu a porozumění. Tady jsme, říkaly ty tóny, vy jste nás stvořili - a teď se na nás podívejte, nezavírejte nad tím oči a neotrásejte se nad tím hrůzou, nad touhle krásou a nad tímhle smutkem, protože je všecko takové. Tohle je pravdivá píseň, píseň vězňů ve vojenské trestnici, kteří páchnou a potí se pod svědi-

vým povlakem šedivého prachu skal; píseň ušpiněných kuchyňských pomocníků, mužů bez žen, kteří chodí drhnout důstojnický klub - když se společnosti u stolů už rozešly. Tohle je píseň chudáků, pijáků kolínské po holení, těch nestoudných, kteří chtivě dopíjejí polo-prázdné sklenice, z nichž některé jsou potřísněné od tyčinky na rty a které si členové společnosti u stolů mohou dovolit nechat stát nedopité.

Tohle je píseň mužů, kteří nemají kde zakotvit, hraná mužem, který nikdy neměl kde zakotvit, a proto ji dovede zahrát. Poslechni si ji. Tu píseň znáš, pamtuješ se? Tohle je píseň, při které si každou noc zacpáváš uši, abys mohl spát. Abys tuhle píseň neslyšel, musíš vypít každý večer pět koktailů martini. Tohle je píseň veliké tesknoty, která se do tebe vplíží jako vítr pouště a vysuší duši. Tohle je píseň, které budeš naslouchat v den, kdy budeš umírat. Až budeš ležet v posteli, zoufale čekat - a budeš vědět, že všichni lékaři a ošetřovatelky a plačící přátelé nic neznamenají a nemohou ti vůbec pomoci, nemohou tě ušetřit ani jediné trpké kapky, protože to ty umíráš, a ne oni; až budeš čekat, kdy to přijde, a budeš vědět, že spánkem se tomu nevyhneš a koktaily martini to

nezaplatíš a hovorem to neobejdeš a zábavy ti nepomohou tomu uniknout; pak uslyšíš tuhle píseň, rozpomeneš se na ni a poznáš ji. Tohle je píseň skutečnosti. Vzpomínáš si? Přece si vzpomínáš?

"Přešel den...
za sluncem..."

z oblohy,
z jezera,
za hory.
A když spíš,
vojáku,

Bůh je blíž..."

A když se poslední tón chvěl v hrdém tichu a trubač otočil megafon, aby jako obvykle večerku opakoval, v osvětlené výpadní bráně se vynořily postavy z Choyovy restaurace. "Co jsem ti říkal? To je přece Prewitt," donesl se slabě přes kasárenský dvůr hlas s přízvukem člověka, který vyhrál sázku. A pak se rozezněla repetice, aby se nesla za svou rozechvělou, slzavou sestrou. Čisté a hrdé tóny se znovu a znovu odrážely ozvěnou ztichlým kasárenským dvorem. Vojáci vyšli z kluboven na pavlače, naslouchali v temnotě, a náhle pocítili svoji rdousivou spřízněnost, která se rodí ze strachu, nahrazujícího všechny osobní sympatie a antipatie. Stáli na temných pavlačích, naslouchali, a najednou jim připadal velmi blízký voják vedle nich, který je také vojákem a který také musí zemřít. Potom se tak tiše, jak vyšli na pavlače, trousili se sklopenýma očima jeden za druhým dovnitř, náhle se zastýděli za své dojetí a za to, že spatřili obnaženou lidskou duši.

Maylon Stark se mlčky opíral o zeď kuchyně, podíval se na svou cigaretu a jeho sevřená zkrivená ústa vypadala, jako by se chystal rozplakat, jako by se chystal rozesmát, jako by se chystal ušklíbnout. Styděl se. Styděl se za své štěstí, které mu vrátilo cíl a smysl života. Styděl se, že tady ten muž o to všechno přišel. Zmáčkl mezi prsty neškodný oharek, vychutnal jeho palčivost a odhodil jej vší silou na zem, jako by s ním odhazoval všechnu drtivou nespravedlnost světa, kterou nemůže strávit ani pochopit, ani vysvětlit, ani změnit.

Prew zvolna sklonil trubku . . .

J a m e s J O N E S

/z knihy: ...až navěky/

V klotu velkoměsta ztrácí člověk pomalu, ale jistě kontakt s přírodou. Zvláště v činžovním domě podléhá civilizaci více než je zdravé. Přepych není vše a televizní program stěží nahradí třpytivý pohled plaché laně. Je pravda, že každému to nevadí, ale naše rodina, jež pochází z boubínské samoty, kde styk s okolním světem obstarává jednou do měsíce listonoš, nesetkal-li se ovšem po cestě s medvědem, se nemohla s městským životem smířit. Vždyť nemít ve zdi houbu, nevěděli bychom ani, jak vypadá rostlina. Ale to vše se mělo změnit. Dnes vám už ani neřeknu, či to byl nápad, abychom si opatřili zvíře. Vím jen, že všichni byli pro, a tudíž jsme se začali hádat, jaký živočich to má být. Nakonec vyhrála babička, jejíž návrh byl oproti našim podpořen argumentem, že ze zvířete má být v první řadě užitek. A tak jsme začali chovat v činžovním domě na Vinohradské třídě č. 318 — prase.

Sehnat prasečí mládě nebylo zrovna lehké. Nevím, jaké s tím máte zkušenosti vy, ale v žádném obchodním domě podsvinčata nevedou. V jednom dokonce dostal bratr za otázku „Máte prase?“ od otláklého prodáváče facu. Teprve po čtrnácti dnech se podařilo otci sehnat na Sedlčansku velmi levného pašika. Pln radosti jej přinesl domů, ale dědeček, bývalý střední rolník, záhy zjistil, že zvíře má jednu vadu, a sice červenku, což, jak říkal, je u prasete vada dost podstatná. V noci jsme tedy nepozorovaně pustili nemocné podsvinče do ulice a do rána jsme ho šestkrát zaháněli ode dveří, neboť si za ty dva dny u nás obdivuhodně zvyklo. Teprve když jsme posypali dveře pepřem, přestalo rýt pod prahem a odešlo Vinohradskou třídou neznámo kam.

Nové prasátko, které opatřil děda z JZD Křenov, bylo sice dražší, ale zato zdravé a přítulné. Dostalo jméno Bivoj. Zpočátku žil Bivoj ve vaně a nebyť toho, že ji rozšlápí, mohl v ní žít i nadále. Takhle bylo samozřejmě nutno umístit čunika jinam. Babička, přestože prase bylo její nápad, odmítla již po třech měsících sdílet s ním komůrku. Upřímně řečeno, nebylo divu, protože náhodný návštěvník by už jen stěží poznal, kdo je v pokojíku pánem a kdo pouze hostem. Také vůně šafránu, který babička po léta sbírala, byla přehlušena čímsi jiným, mnohem silnějším, nehledě k tomu, že partaj pod námi si stěžovala, že stropem cosí prosakuje. A tak se prase stěhovalo do dětského pokoje, jehož xylolitová podlaha se zdála otci pro chov čunika vhodná. Stěhování však bohužel neprošlo hladce. Bivoj, který si u babičky zvykl, odmítal její, tedy svou, komůrku dobrovolně opustit. Marně ho bratr lákal na

Miloslav Šimek,
Jiří Grossmann

JAK JSME CHOVALI UŽITEČNÉ ZVÍŘE

pomyje a otec zezadu pošťuchoval stanovým kolíkem. Výsledkem bylo jen to, že se Bivoj po půlhodině nebezpečně nahnul a přátelský kvíkot se změnil v temné řčení. Nutno říci, že nám nebylo do smíchu. Zezdola bušil soused Pulchard smetákem do stropu. Na několika místech se mu podařilo provlhlou podlahu prorazit, takže také u něho v kuchyni to za chvíli vypadalo jakoby i on pěstoval prase.

Když Bivoj několikrát zahrabal přední prackou, snažila se maminka odvést nejmenší děti a babičku do bezpečí, neboť, jak říkala, přijdou horké chvíle. Nemýlila se. Kňour, který babičku asi po tříměsíčním soužití považoval za svoji družku, ji nemínil opustit. Začal kroužit zběsile po komůrce a nabíral neuvěřitelnou rychlost. Tiskli jsme se ke stěnám a modlili jsme se, aby se prase unavilo. Tomu však dělal pohyb zřejmě dobře. Jednu chvíli se zdálo, že jsme zachráněni, neboť Bivoj zapadl prackou do díry po smetáku, bohužel právě v okamžiku, kdy zvědavý Pulchard, zpitomělý hlukem, k ní přikládal hlavu. Prase se od sousedovy hlavy odrazilo a pokračovalo v běhu, zatímco Pulchard spadl ze štaflí, žaluje manželce, že ho náš otec udeřil prasečí nohou do čela.

Mezitím v komůrce bylo dusno jako v aréně. Nevím proč, snad ze vzteku zapíchl otec praseti stanový kolík zákeřně do boku. Za tento neuvážený čin jsme pykali vzápětí všichni. Zdivočelý Bivoj, chtěje se zbavit bodce, začal se tít při běhu o stěny a nebral na nás ohled. Bratra Karla téměř zazdil. Když se ve dveřích objevila sestřenice v červené sukýnce a oknem z cikánské kolonie odnaproti zazněl zvuk kastanět, probudila se v praseti španělská krev. Vyzíralo ze dveří ložnice, kde v secesním zrcadle spatřilo svůj obraz. To ho rozčílilo a začal si v ložnici počínat skutečně jako prase. V tu chvíli už ani babička nevěřila tomu, že chováme užitečné zvíře. Po kratší poradě jsme se rozhodli ložnici obětovat. Stejně nikdo neměl chuť Bivojovi domlouvat. Přistavili jsme tedy ke

dveřím skříň a zavolali řezníka. Přišel za chvíli a sebevdomě vstoupil do ložnice. Co se dělo uvnitř, to nevíme dodnes, ale prase mělo zřejmě hned zpočátku navrch. Řezník proletěl skříň mezi nás na chodbu, bez pláště a bez nožů. Ani se nerozloučil a spěchal zpět do svého krámků, kde vyvěsil cedulku: „Prasata nezabíjím a vepřové nevedu!“ Pod to připsal „Inventura“ a začal si počítat kosti.

Závěrem dovolu, abychom touto cestou poděkovali mostotřílečké rotě majora Ticháčka za obětavou likvidaci užitečného zvířete a malíři Mistru Brázdovi, který byl uveden do původního stavu, i když nejprve prohlásil, že je malířem pokojů, a ne chlévů.

(Z knihy Návštěva cirkusu)

LETNÍ TÁBORY

Sázava. Hoši — stanový 150. —
měsíční, dívky — chaty 550. —
K. 10—22 let, sport, vyučování,
zábava.

RUČKA MÝDLOVÝ PRÁŠEK

Pro hodné školáky máme tisíce krásných knížek — stačí jen přijít k nám a vybrat si

DETEKTIV JOHNNY

od Z. V. Peukerta,
je nádherná kniha líčící
hrdině činy malého skauta
Johnnyho, který po napina-
vých dobrodružstvích od-
hall bandu podloučníků,
s nasazením vlastního živo-
ta. S překrásnými ilustra-
cemi akad. malíře Smatka,
v polopletené vazbě K 15.

MALÝ HRDINA

Z PŘEDMĚSTÍ
od Vlády Ziky, je krásný
román, líčící hrdinství ma-
lého chlapce z předměstí,
který s nasazením vlastního
života pochytil lupní vrahů
a únosců, jež sám po ne-
sčetných dobrodružstvích
usvědčil a předal policii.
V polopletené vazbě pouze
K 15.

TO JE JEN MALÁ UKÁZKA VÝBĚRU

Knihkupectví Máje, Praha I., Malé nám. 11. — Knihkupectví Máje, Dejvice, Dejvická
27. — Knihkupectví Pražanka, Praha II., Klimentská 20. — Knihkupectví Pražanka,
Praha II., Jungmannovo nám. 5. — Knihkupectví „Rodina“, Moravská Ostrava,
Nádražní 41.

Obdržíte v všech knihkupců nebo přímo poštou zaslá

NAKLADATELSKÉ DRUŽSTVO MÁJE, česká akc. spol., PRAHA I., MALÉ NÁM. 11.

50 000 koňských sil!

52 310 TUN VÝTLAKU!

22 UZLŮ ZA HODINU!

Délka trupu — 259,5 metru!

Šířka trupu — 28,19 metru!

TITANIC

Je poslední vzpomínkou na slavný obřadní impet, který
opustil v dubnu 1912 v New Yorku. Všechny jeho podrobnosti
připomenou, které se staly 14. dubna 1912 v severním Atlantiku.
na jedné z největších katastrof.

TITANIC

U nás koupíte dobře!

Drogerie Havlík, Vršovice,

Palackého tř. 35 II., roh Tyršovy ulice.

Prohlédněte si našich 14 výkladů!

Telefon 583-84.

KDO
JEDNOU
VYNECHÁ,
MŮŽE
PŘIJÍT
OJMĚNÍ

SAZKA
SPORTKA

ZESILOVAČ »AZA 010«

NESLYŠÍTE V AUTĚ SVŮJ „TRANZISTORÁK“?

V prodejnách TESLA vám v nejbližší době ochotně předvedou přídatný zesilovač AZA 010, který je přizpůsoben hlavně pro vozy s baterií 12 V se záporným (−) pólem na kostře vozu. Avšak i ve vozech s baterií 6 V je použitelný, stejně tak ve vozech s „ukostřeným“ kladným (+) pólem baterie.

Zesilovač může být ve voze valně uložen i zabudován. Má dvě připojovací stíněné šňůry — jednu s koncem pro přívod napětí a pro připojení na kostru, druhou šňůru pro připojení k tranz. radio-přijímači. Příslušenství: držák pro připevnění ve voze, závítací šrouby do plechu o šrouby s matkami (à 2 ks), podrobný návod.

TESLA DOBRÉ VÝROBKY
DOBRÉ SLUŽBY

Napsal
Ernest Thompson Seton

Nakreslil
Miloslav Hlavíček

KAMARÁD BINGO

V zimě jsem ulovil spoustu vlků a lišek. Pak začalo jaro. Kožešiny zvířat už nebyly tak kvalitní, ale já stále ještě kladl pasti, protože planina byla výborným lovištěm. Jednoho dne v dubnu jsem se znovu vypravil na prohlídku vlčích pastí. Tyto pasti jsou vyrobeny z masivní oceli a mají dvě péra, přičemž každé z nich má sílu padesát kilogramů. Kolem návnady se vždy nalíčí čtyři pasti, pevně připoutané k silným polenům, obloží se opatrně vatou a pak se pokryjí jemným pískem, aby je nebylo vidět.

V jedné z nich byl toho dne uvězněn stepní vlk. Okamžitě jsem ho zabil silným klackem, odhodil stranou a hned jsem past znovu nastražil – tak jako už tisíckrát předtím. Ve chvíli jsem byl s touto prací hotov. Odhodil jsem klíč na utahování pasti ke koni a rozhlédl se kolem sebe. Blízko mne byl pěkný jemný písek, a tak jsem vztáhl ruku, abych ještě past důkladně ukryl.

Nešťastný nápad! Šílená nepozornost, kterou zradila dlouholetá zkušenost a jistota. Ten pěkný jemný písek ukryval další vlčí past, do které jsem se teď chytil já sám. I když se mi nic nestalo, protože pasti nemají naštěstí zuby a protože jsem na rukou měl silné kožené rukavice, které úder ztlumily, přece jen mi páro ruku pěkně sevřelo. Nevycházelo mě to nikterak z míry a hned jsem se snažil dosáhnout pravou nohou na klíč. Položil jsem se na břicho a natáhl co nejvíc uvězněnou ruku i nohy. Nemohl jsem hrabat nohou a zároveň se dívat, a tak jsem se spoléhal na cít v noze a čekal, až narazím na malý železný klíč, abych si jej přistrčil k ruce. První pokus selhal. Tam, kam jsem mohl dosáhnout, klíč nebyl. Otáčel jsem se tedy pomalu, ale zase bez úspěchu. Pak jsem se s bolestí trochu naklonil, rozhlédl se a zjistil, že jsem příliš daleko. Posunoval jsem se tedy opatrně dál a naslepo šmátral špičkou boty. Hrabal jsem dlouze pravou nohou a docela jsem zapomněl na ostatní pasti, když tu se ozvalo zlověstné cvaknutí a železné čelisti pasti čísto tři sevřely pevně mou levou nohu. Ležel jsem natažen a pevně přiblí k zemi.

Co se mnou teď bude? Zmrznutí jsem se nebál, vždyť mrazy už dávno polevily, ale do těchto končin nezavítá po celý čas kromě dřevařů živá duše. Ležel jsem tedy dál a pozoroval, jak slunce klesá k smrkům v bažině na západním konci

pastviny a jak několik metrů ode mne zpívá svou večerní píseň skřivánek. Pak se mé myšlenky zatloukaly domů k prostřenému stolu. V kuchyni jistě už voní vepřová pečeně a rodina usedá k večeři.

Můj kůň stál pořád na místě, kde jsem jej zanechal, s uzdou na zemi, a trpělivě čekal, až mě bude moci odvézt domů. Nechápal, proč tu stojí a čeká. Když jsem na něj zavolal, přestal okusovat trávu a pohlédl na mne nemiým a tázavým pohledem. Kdyby se rozeběhl domů, prázdné sedlo by vysvětlilo, co se stalo a přivedlo by pomoc. Jenže oddané zvíře stálo a čekalo a hodiny ubíhaly, zatímco já trpěl stále víc zimou a hladem!

Pak jsem si vzpomněl na starého lovce kožešin Girova, jak se jednoho dne ztratil a příštího jara našli kamarádi jeho kostru, jejíž nohu svírala past na medvědy. Ale vzápětí se mi už hlavou mihaly jiné myšlenky: tak takhle je vlkovi, když se chytí do pastí. A za tu hrůzu jsem odpovědný já. Teď mám možnost poznat „slast“ pastí na vlastní kůži!

Noc přišla docela tiše. Kdesi v dáli zavyl stepní vlk, koník zastříhal ušima, popošebl blíž ke mně a sklonil hlavu. Za chvíli se ozval další vlk a ještě jeden. A to už jsem věděl, že někde docela blízko se shromažďuje celá smečka. A já tu ležím bezmocně přikován k zemi! Tu mě napadlo, zda by pro mne nebylo lepší, kdyby vlci přišli co nejdříve a roztrhali mě na kusy. Dlouho jsem je slyšel výt, než jsem rozeznal blízkost se temné stíny. První je spatřil můj kůň, vyděšeně zafrkal a tím je na chvíli zahnal, ale za okamžik tu vlci byli znova a ještě blíž. Rozsadili se kolem mne. Jeden z nich, odvážnější než ostatní, brzy povstal a přiblížil se k svému mrtvému druhovi. Vykřikl jsem a vlk se s vrčením odplazil. Kůň se však dal na zděšený útek. Vlč se ještě několikrát vrátil a nakonec tělo mrtvého druha odvedl stranou. V několika minutách jej spolu s ostatními roztrhali a sežrali.

Za chvíli mě znovu obkličili, pohodlně se rozložili a pozorovali mě. Nejodvážnější z nich, asi vůdce smečky, se přiblížil a očišoval pušku. Ustoupil sice okamžitě, když jsem ho kopl volnou nohou a zakřičel, jenže jeho odvaha rostla a mně si ubývalo, a tak byl ve chvíli zase u mne a vrčel mi do tváře. Ostatní si dodali okamžitě odvahy, začali vrčat a plížili se ke mně. Tu jsem si uvědomil, že mě za chvíli roztrhá nepřítel, kterým jsem nejvíce opovrhoval.

Náhle se však temnotou noci rozlehlo zavytí a mezi útočníky skočil obrovský černý vlk. Stepní vlci se v mžiku rozprchli na všechny strany. Jejich vůdce zůstal stát, ale vzápětí už ležel mrtev. Velký černý vlk ho roztrhal. Tu se mi sevřelo srdce úzkostí – mohutné zvíře se vrhlo na mne a...

„Bingo!“ vykřikl jsem. Vždyť to byl můj pes! Můj Bingo! Třel se o mne huňatým bokem a olizoval mi tvář.

„Bingo, starý brachu, přines mi klíč!“

Rychle odběhl a vzápětí přinášel pušku, protože jen porozuměl, že něco chci.

„Ne, Bingo, chci klíč na vlčí past!“

Tentokrát to byl provaz, ale nakonec se mu přece jen podařilo přinést klíč. Radostně vrtěl ocasem, že mi posloužil. Volnou rukou jsem s velkými obtížemi povolil šrouby, čelisti odskočily a už jsem měl volnou i druhou ruku. A za minutku jsem stál na nohou. Bingo přivedl koně a hned jsme se vydali na zpáteční cestu. Chvilí jsem kráčet vedle koně, abych rozproudil krev, pak jsem svižně vyskočil do sedla a pustili jsme se tryskem k domovu. Bingo jako opravdový hrdina pádlil za mohutného štěkotu před námi. Když jsme přijeli na ranč, dověděl jsem se, že už před večerem Bingo vyváděl jako šílený, a ačkoliv se nikdy nezúčastnil těchto objížděk, choval se velmi divně, kňučel a neustále pozoroval cestu k lesu. Když přišla noc, vyřítil se do temnoty a veden pudem, který my lidé nikdy nepochopíme, objevil se na scéně právě včas, aby mě osvobodil.

Věrný kamarád Bingo!

Přeložil Jiří Šeda

E. TH. SETON.

Jan Skácel

CHLAPCI

Znal jsem to a dovedl jsem s nimi
Pod pumpou spláchnout pot
Umýt se pod hvězdami
Sotva tušenými

Do pasu nazí
Smývali s loktů krev
A den jim zatím ležel u nohou
Jak krásná kořist

Pak vykročili a kdosi vzadu řekl
Že srdce těžké má jak zimní spánek včel

Říkal to vždycky Nikdy nezapomněl

z kroniky osady Tuláků

PINDA ŠERIFEM RYCHLÝCH ŠPŮ

TO JE SPRÁVNÉ
POČTENÍČKO, TY
RYCHLE ŠÍPY!

ŽE SE NESTYDÍTE,
VY SUROVCI!
TO BY MI RYCHLÍ
ŠÍPY NIKDY
NEUDELALY.

NO NAZDAR! DNES
V NOCI POD ŠIRAKEM ASI
PROBET NAVLHNEME.

SNADSE DA PŘESPAT
V TOM STAVENÍ
PŘED NAMI.

PRIMA! OPUŠTĚNÝ
RANČ! PŘESNĚ TO DNES
POTŘEBUJEME!

A PŘECE
BUDU SPAT
V SUCHU!

NA PŮ-
DE JE
SENO!

NA NOC ZEBŘÍK
DAME DOVNITŘ
A BUDEME TADY JAKO
V PEVNOSTI.

KDYBYCH TAK
MOHL BYT S
RYCHLÝMI
ŠÍPY....

MILÝ PINDO, ZALOŽILI JSME PŘÁVE
TRAMPSKOU OSADU. MŮŽEME POPROSIT, ABYS
BYL NAŠIM MILEM, RYCHLE ŠÍPY. S TĚMI
ŠERIFEM? SUROVCI TULÁKY JIŽ NECHCI
MÍT NIC SPOLEČNÉHO.

VEJDI, ŠERIFE, POZNÁŠ MÍSTO, KDE JSME NAŠLI
KOSTRU MAXIMILIANA DRAFA.

ALE OPRAVDU TAM TA KOSTRA
UŽ NENÍ, VIŠ, RYCHLONOŽKO.

PINDA JE NÁMĚŠTČNÝ!

RYCHLE ŠÍPY
MIRKU, JARUŠU,
ČERVENÁČKU,
JINDRO HOJERU
ZACHRAŇTE
SVĚHO
ŠERITU....

TY ZRÁDČE,
TULÁCI TI UŽ
NESTAČÍ!?

POMOŽTE MI KAMARADI!
JSEM CELÝ POTLUČENÝ
A SPALENÝ OD
KOPŘIV!

ABYS VE DĚL
TULÁCI POMOHLI
I ŠERITOVÍ
RYCHLÝCH ŠPŮ!

...A POTOM MNE RYCHLONOŽKA SHODIL
DO KOPŘIV. NEBYL VAS, OSADO,
BIDNĚ JSEM TAM ZAHYNUL.

VIDÍŠ, VIDÍŠ
PINDO, A TO JSI
CHTĚL SVĚ KAMARÁDY
OPUSTIT!

TAK PŮJDEME ZASE SPÁT. ALE
ZEBŘÍK PRO JISTOTU NECHÁME
DOLE, CO KŮBKY ZA ŠIRIL M
PINDOU PŘÍŠLA JEHO OSADA
JISTĚ JEDNOU.

Když Jim Perkinson dostal sem, do toho mrakodrapového babylónu zprávu, že jeho sestra v Oklahomě zemřela, nebyl ani trochu v dobré náladě. Nebylo to však úmrtí, které tuto náladu vyvolalo. Jim svou sestru snad již dvacet let neviděl a tato doba stačila k tomu, aby se sourozenci odcizili. Ale ve zprávě byl dovětek: rozhodnutím obce byl za ním, Jimem Perkinsonem, poslán sem do New Yorku 13letý syn zemřelé, o kterého se v obci teď neměl kdo starat. A to křížilo všechny Jimovy plány. Cítil tak nějak, ba věděl to docela určitě, že ten chlapec mu bude překážet!

Jim Perkinson nežil zrovna životem správného člověka. Byl vyučen zámečnickem, ale umění svého řemesla používal k něčemu jinému než k výrobě náhradních klíčů a k otvírání zaklapnutých dveří. Jim Perkinson byl živ z kořisti, kterou odnášel téměř každé noci z krámů a skladišť, do nichž se hravě dostával.

A teď má do jeho osamělé domácnosti přijít nějaký klouček, kterého v životě neviděl, aby mu připomínal dávno zapomenutý domov, Oklahomu, i dávno zapomenuté řeči rodičů o poctivosti a cti.

Podle dopisu měl hoch přijet asi v úterý, ale byl už pátek, když se konečně v Jimově doupěti objevil.

„Jsem Jackie! Z Oklahomy! Moje maminka byla vaší sestrou!“ pravil pokorně a Jim rozespal (neboť spal ve dne) pohlížel do hluboce modrých očí toho drobného chlapce s chvilkovým pohnutím. Ano — tak vypadala jeho sestra, když ona i on — Jim — ještě spokojeně žili pod oklahomským nebem.

Brzo se spráteli. Jackie byl tichý, nemluvný chlapec, ale ochotný a učenlivý. Sotva přišel ze školy, myl

nádobi, pral svoje i Jimovo prádlo, uklízel, drhl, ba někdy i vařil. Jim býval zase celé noci pryč, a když ve dne pak ležel a předstíral spánek, viděl jak Jackie ohleduplně chodí po špičkách, aby ho nevbudil.

Jim nevěděl, co všechno o něm Jackie ví. Jackie se neptal, kam večer jde — a ráno se nedivil, kde byl v noci. Dříve nosival Jim svou drobnou kořist vždycky do bytu. Teď, co zde byl Jackie, schovával ji ve dvoře v kůlně. Namlouval si, že to dělá proto, aby Jackie nic neviděl a nemohl ho prozradit. A jen někdy si v hloubi své otrlé duše přiznal, že nechce, aby Jackie poznal, čím se zabývá. Jim se někdy opravdu nemohl podívat Jackiemu do očí, čistých a modrých. Viděl v nich sestru, otce, maminku, domov, šťastná léta oklahomská.

Brzy však byla jeho prchlivá povaha syta toho věčného strachování, že Jackie něco objeví, a toho stálého přetvařování, a tak se Jim rozhodl, že chlapce do všeho zasvěti.

Toho večera, kdy měl Jim v programu navštívit obchodní dům „Blue Star“, aby tam v noční tmě a tichu „nakoupil“ bez placení, pravil Jackiemu: „Dnes ještě nechod spát! Půjde-me někam!“

Chodili dlouho po rušných osvětlených ulicích, až zmizeli v obyčejném činžovním domě vedle obchodního domu „Blue Star“. Jackie se ani teď neptal, kam jdou, ale byl bledý a silně znepokojený. Jim viděl, že Jackie už ví, oč jde. Již několikrát dříve v minulých dnech vycítil, že Jackie něco tuší — Jim tedy nemusí mnoho vysvětlovat.

Vnikli do zadního traktu domu a po požárních schodech se dostali na nejvyšší plochou střechu paláce „Blue Star“. Jackieho ruka se chvěla

a výraz jeho tváře byl stále zděšenější. Jima začalo mrzet, že ho vzal s sebou. Ale — k čertu! Kořist bude větší, ponесou-li ji dva!

Záře elektrických lamp a světelných reklam svítí skoro až sem nahoru, ale Jim s Jackiem stoupají po železném žebříku na další plochou stříšku po stěně, kde je hluboký stín. Zezdola sem zaznívá tlumený ryk aut, věčný šumot, ale zde je ticho.

Dovedným rukama Jim otevřel zámek jakýchsi dveří. Jim a Jackie vstoupili do temné chodby. Jim však ví, kde jsou. Má to tu dobře prohlédnuto ze svých denních obchůzek, kdy předstíral kupujícího zákazníka. O kus dál je několik schodů, kterými přijdou do prodejních sálů. A tam volně leží spousta krásných věcí. Bude to dobrý lov. Jen aby Jackie vydržel — a všechno aby dobře dopadlo!

Kdesi ve tmě sálu něco slabě zahařilo a Jim strnul. Položil ruku Jackiemu na ramena a cítil zase, jak se chlapec chvěje strachy. Proč ho jen bral s sebou?

Jim ani nedokončil svou výtčku. Coś se opět ozvalo ve tmě sálu, něco jako slabé, jen zcela málo slyšitelné cvaknutí — ale Jim měl dobře vycvičený sluch.

Chťel vzít Jackieho za rukáv a zmizet s ním neslyšně do vedlejšího sálu. Jeho ruka však sáhla do prázdna. Proboha, kam Jackie zmizel? Ale neměl už čas o tom uvažovat.

Ve tmě vyšlekl dvě rány a Jim skočil do spojovací chodby k druhému sálu dříve, než jejich ozvěna zmizela. Zaslechl slabý výkřik, spíše jen jakési vzdechnutí, v té hrůze však nepomyslel na to, kdo vykřikl. Byli přistížení noční hlídkou, která po nich zahájila palbu.

V další vteřině se sálem rozlilo jasné světlo. To Jim byl již schován v sousedním sále v jednom z dutých prodejních pultů, se srdcem bušícím rozčilením. Co se teď bude dít? A kde je Jackie? Vzápětí však uslyšel jeho skomíravý hlas, komusi odpovídající:

„Pane, nezloble se — a odpusťte mně to — jsem tady sám! Chťel jsem — chťel jsem si vzít mič — víte — kopací mič — trochu mně teče krev — ale to nic není — jen mne prosím vás nechte odejít — nevolejte policii — tolik vás prosím —“

Hluboký mužský hlas z hloubi sálu něco hněvivě mluví. Jim dobře nerozumí. Ale vypadá to, že hlídač dává Jackiemu volný průchod cestou, kudy sem přišel. A nějakou pohružku připojuje. Snad že podruhé už by nebyl tak milosrdný...

Jimovo vycvičené ucho slyší těžkou chůzi Jackieho a každý ten krok je píchnutím do mozku. Chudák Jackie — dostal to asi pěkně!

Světlo v sále pohaslo, z Jackiem zapadly dveře na plochou stříšku, hlídač zamkl a za chvíli utichly i jeho kroky.

Jim se odvážil ven až za dlouhou dobu. Jackieho našel ležícího pod železným žebříkem na spodní ploché střeše. Ucpal mu prostrfelenou ruku

kapesníkem, jak nejlépe dovedl. Sněs jej z požárních schodů, prošel čínzovním domem a najaté auto je dopravilo domů.

Týden ležel Jackie v horečkách a jeho modré oči se odvracely od Jima. Ten se po celou tu dobu nehnul od jeho lůžka. Nemluvil o té hrozné noci. Jako kdyby se ta příhoda vůbec nikdy nestala. Jim neměl ani odvalu poděkovat Jackiemu, že ho v „Blue Staru“ zachránil před hlídačem tvrzením, že je tam sám a že si šel jen pro míč.

Ale když se Jackie uzdravil, zavedl ho Jim do malé dílny, nad kterou visela tabule: JIM PERKINSON, zámečnick.

„Už nikdy, Jackie!“ řekl Jim přitom. „Už nikdy nepůjdeme nikam v noci! Tady si teď budu vydělávat — rozumíš?“

A to byla pro Jackieho ta nejkrásnější odměna.

Otištěno v III. roč. VPŘEDU 1947/8 pod pseudonymem D. Savigan.

Na přístavišti parníku společnosti Panama Pacific Line v Hobokenu bylo živo. Zaoceánský kolos California se chystal vyplout na zábavní cestu z New Yorku přes Panamský průplav, San Diego a Los Angeles do San Franciska.

A zatímco remorkéry táhly loď od přístaviště do Inner New York Bay, měla posádka plné ruce práce — počínaje kapitánem přes stewardy, pokladníky a mužstvo až k všudypřítomnému Billu Jonesovi, pořadateli zábavných pořadů pro rozptýlení cestujících. Sliboval jim v prospektech kromě jiných atrakcí cestu za dobrodružstvím ve stopách vůdce bukanýrů Morgana ve staré Panamě, koupání v modrém a teplém Karibském moři, prohlídky filmových ateliérů v Hollywoodu — zkrátka pro každého něco.

Mezi cestujícími se proplétal postarší veselý a nesmírně hovorný chlapík — pan Duval z Montrealu — který nezapřel svůj francouzský původ. Každému vykládal, že touto lodí jede jen proto, aby poznal a viděl na vlastní oči Panamský průplav, o němž až dosud jen četl a který považoval za osmý div světa.

Byl nesmírně hrdý na dílo svého

krajana inženýra Lessepe a nechtěl slyšet ani slovo o tom, že podnik skončil finančním krachem takového rozsahu, že se pak každému obchodnímu neúspěchu začalo říkat panama.

Jakmile se California octla v teplém Golfském proudu, spustili námořníci do otvoru na přídi, jímž se skládalo do lodních skladů zboží, nepromokavé plachty a do nich načerpali mořskou vodu, takže na lodi vznikl docela velký bazén. Cestující se v něm koupali a opalovali se na palubě od rána do večera.

Jones se staral také o večerní zábavy. Když se California přiblížila k rovníku, ohlásil, že se na promenádě palubě bude konat večírek a pozorovat souhvězdí Jižního kříže, které se už mělo rýsovat nad obzorem.

Večírek měl skvělý průběh. Pan Duval se chlubil, že najde Jižní kříž, hned jak zapadne slunce, a nabízel sázku o jakýkoliv obnos. Sázkou přijal starší cestující, který se představil jako Simons — a tak se čekalo na rychlý počátek tropické noci. Lodní stroje jednotvárně hučely a náhle se Simons vztýčil a natáhl ruku směrem k jižnímu obzoru a klidně řekl: „Vidi-

te támhle ty tři jasné hvězdy? První dvě jsou Alfa a Beta v Centauro a ta třetí je právě vrcholek Jižního kříže. Odtud jej celý neuvidíme, jen jeho horní část. Jeho poslední hvězdu bychom viděli, kdybychom byli na jih od rovníku.“

Potlesk cestujících odměnil Simonsovo vítězství a pan Duval chtěl dojít pro peníze. Simons ho však zastavil a dobrácky řekl: „Přece si nebudeme vyplácet peníze za takovou hloupost — zapijeme to, až budeme na pevnině.“

„To je nápad,“ odpověděl uznale Duval a vyzval k tanci svou sousedku.

Loď se už blížila k Panamskému průplavu a její příjezd do Colónu byl načasován tak, aby připlula před průplav časně ráno. Jenže co je platný nejpřesnější jízdní řád, když si část válečné flotily USA umane právě v týž den plout průplavem z Tichého do Atlantského oceánu a všechny lodě musí počkat? Kapitán Californie oznámil cestujícím změnu jízdy: do Colónu přijede California až večer, cestující mají v Colónu strávit noc podle svého a ráno příštího dne se teprve pojede průplavem.

Cestující přivítali tuto změnu s nadšením, protože získali den na moři.

Večer se pan Duval vydal s panem Simonsem do Colónu, aby tam strávili veselou noc. V prvním podniku byl hostitelem pan Duval, pak ho pozval pan Simons na oplátku do dalšího podniku, načež opět zval pan Duval. Začali na Bolívarově třídě v důstojnickém klubu, pokračovali nejrozličnějšími podniky a skončili v pět ráno v čínské restauraci u pozdního nočního jídla chop suey zapíjeného teplým rýžovým vínem. A to pana Duvala porazilo. Simons ho proto zavezl taxikem k lodi, zavedl do kajuty a ponechal osudu.

Za dvě hodiny vyplula California do průplavu. Dala se zvednout do výše třiceti metrů třemi zdymadly do Gatunského jezera, majestátně jim proplula a na jeho druhém konci se opět třemi zdymadly spustila na úroveň hladiny Tichého oceánu. Po krátké plavbě zakotvila v přístavu Balboa v sousedství města Panamy.

Pan Simons právě přecházel palubu A, když se ve východu z podpalubí objevil pan Duval. Přistoupil k Simonsovi a prohodil: „To je hezké, že jste také nespál. Jak vidím, slunce právě vychází — ostatně je půl šesté — a za chvíli se vydáme na cestu průplavem.“

„Tak vy myslíte, že je půl šesté ráno, pane Duvale?“

„Zajisté.“

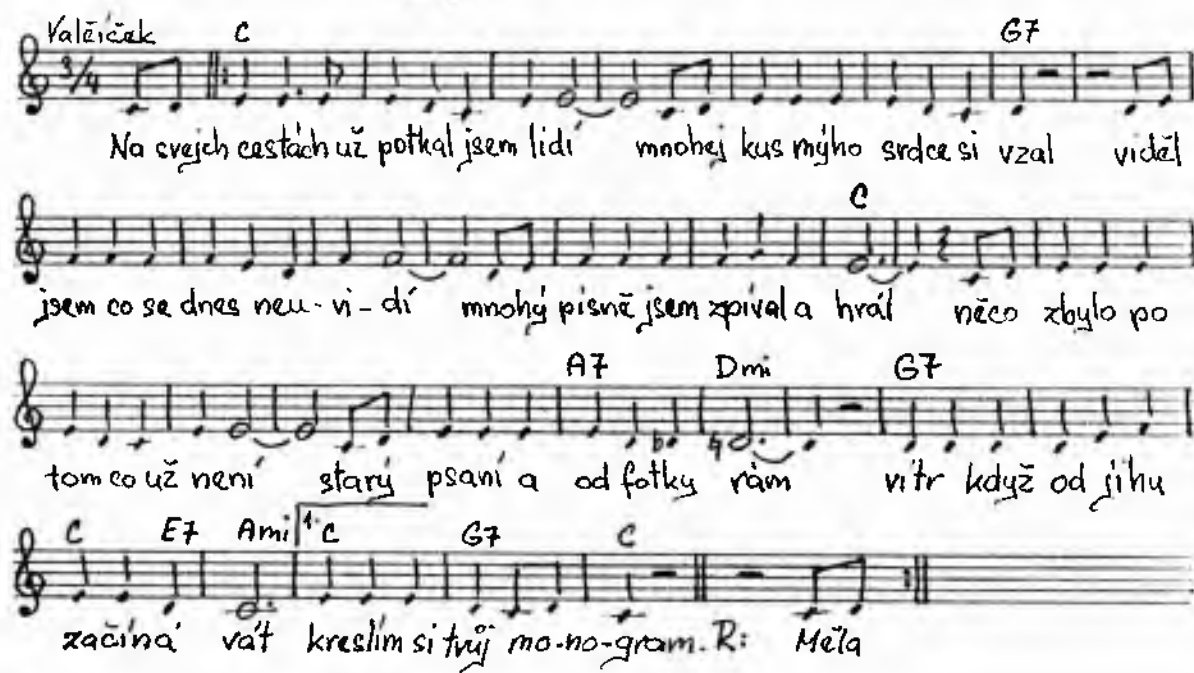
„Leda podle vašeho času,“ zasmál se Simons. „Podle mého času je půl šesté večer a průplavem jsme právě propluli, kteroužto jízdu jste slavnostně zaspal.“

Pan Duval vytřeštil oči, polkl naprázdno a nehorázně zaklel. Pak se obrátil a utíkal do kajuty doprovázen chechtotem racků. Na palubě ho delší dobu nikdo nespátlil.

ILUSTRACE J. DRAHOKOUPIL

Vltri od jihu

Kapitán Kid

1. Na svých cestách už potkal jsem lidi
mnohý kus mýho srdce si vzal
viděl jsem co se dnes neuvidí
mnohý písni jsem zpíval a hrál
Něco zbylo po tom co už není
starý psaní a od fotky rám
vtr když od jihu začíná vát
kreslím si tuůj monogram.

Ref: Měla vlasy jak havraní perí
v očích jarního jezera třpyt
úsmev kterému člověk hned věří
na rtech který by každé chtěl mít
znala tisíce lásní a slibů
měla ve dlaních pěklo i chrást
vtr když od jihu začíná vát
vzpomínám, vzpomínám

2. A proklínám neblahý osud
který nedal mi potkat ji dřív
klidně vsadím se třebas i o sud
kdo ji znal nemoh bez ní být živ
jenže na jihu čekal ji eklápek
který na naftě trh zlatý dít
tak jsem ji zamával u přístavu
parník se po proudu hnul

3. Od té doby jsem nepoznal žádnou
která dovedla „můj milej“ říct
jako takhle s tou tvářičkou zradnou
když mě líbala eudně se rdie
teď si na jihu na ledu hraje
já zas v kasinu poker a whist
vtr když od jihu začíná vát
jako by písniček hvězd...

Ref.: ... píska se ...

V teplém večeru vychází Měsíc a konkuruje dohasínajícím plamínkům mezi horskými svahy. Kluci šli před chvilkou spát, ale v tobě ještě doznívá zvuk jejich slov, sloky jejich písní a tóny strun vaší kytary. A ty tedy zůstáváš sám, jen s ohněm, siluetami stromů, skal, vzdálenými zvuky z lesní hradby a očima, co ještě nechtějí úplně spát.

Teď vstaneš a sebereš jeden z kamenů, které ochraničují ohniště, přehazuješ s ním chvíli z ruky do ruky /je pěkně horký/ a pak tě najednou napadne podivná myšlenka.

Odcházíš od hasnouceho ohně a po cestičce, která je stříbrná měsíčními paprsky, a je to už sen, přerůstající v bdění - nebo naopak, to nevíš, a ani nad tím nebádáš. Kámen ve tvé ruce je ještě teplý a zdá se ti, že nevychládá...

Tak dojdeš na vrchol hory. Nad tebou visí obloha a blikají miliardy hvězd. Jsou blíž a blíž - anebo hora s tebou stoupá do nebes?

Začneš si opět přehazovat kámen z ruky do ruky a on začíná zářit a plát studeným ohněm světlušek a stínů noci nad tvou hlavou.

A pak se najednou rozmáchneš a vyhodíš ho do výšky.

Zavřeš oči. Jen na vteřinu, kdo ví... Pro tvou touhu a sen.

Ale když oči opět otevřeš, září nad tebou nová hvězda. Hvězda tvých přání, smutků, radosti i snění.

Scházíš dolů a ukládáš se do spacáku. Zítra opět nastane den, plný nových zážitků, příhod nebo jen toulání po dalších a dalších kopcích. Čeká tě neurčitý počet jasných i zamračených nocí, kdy nad tvou hlavou budou zářit světélka hvězd jako obrazy snů a přání lidí, kteří žili v dávných dobách, kteří žijí teď v tomto okamžiku a budou žít v daleké i blízké budoucnosti.

Učil ses o tom, že hvězdy jsou žhavá seskupení hmoty. Vím, že tomu věříš. Ale vím také, že jsou noci, ve kterých člověk létá jako pták od jedné představy ke druhé a vnímá trochu jiný svět, než ten, který je všude okolo něho. Tehdy lidé berou kameny z ohnišť svých duší a rozsvěcují na obloze další hvězdy.

Jsou jich tam už miliardy...

Přišel květen.

Mizely blátivé kaluže, vzduch voněl zelenou trávou a na smetiště za stánkem s občerstvením příjemně hřálo sluníčko.

Sešli se tam veverák, rejsek a ježek, a čekali, až do autocampingu začnou přijíždět první návštěvníci.

Veverák přežvykoval sirčičku, ledabyly visící z koutku tlamičky a byl v ráži. Vyprávěl, jak ho jedna slečna cpala sušenkami a burskými oříšky a dodával:

"Jenže ten její horolezec mi to záviděl nebo co. Víte, co řek? Řek: Nemuchluj tu veverku, určitě je samá blecha. Já myslel, že se zjevím. Tak jsem mu šel v noci nahlodat lano, jenže to jste neviděli ten materiál! Ještě teď mě bolejí dásně."

"A máš blechy?" zajímal se rejsek.

"Nechte toho!" pohoršil se povídat, na co se nejvíc těšíte, až ježek. "Radši si pojdte to tu opravdu otevřou."

Rejsek, který si přes zimu umínil stát se nejslavnějším výtržníkem rodného lesa, drsně prohlásil:

"Já si vlezu do kelímku

voď piva a pořádně se vožeru."

"Já sem budu chodit za ženskéjma," řekl veverák a překoutku. "Ale teď mám hlad. Co je

sakra s těma vejletníkama ?"

S nadějí se zařídali na opuštěnou příjezdovou asfaltku a širokou travnatou pláň, kde v létě rostou barevné stany, vřískají děti a vrzají dveře umývárny.

"A ty spižírny v těch stanech!" nahlas zavzpomínal rejsek. "Voni je zakrejvaj jen takovejma kytičkovejma záclonkama..."

V zatáčce asfaltky se objevily veliké krosny, pod nimi pestré větrovky, a ubíraly se k autocampingu.

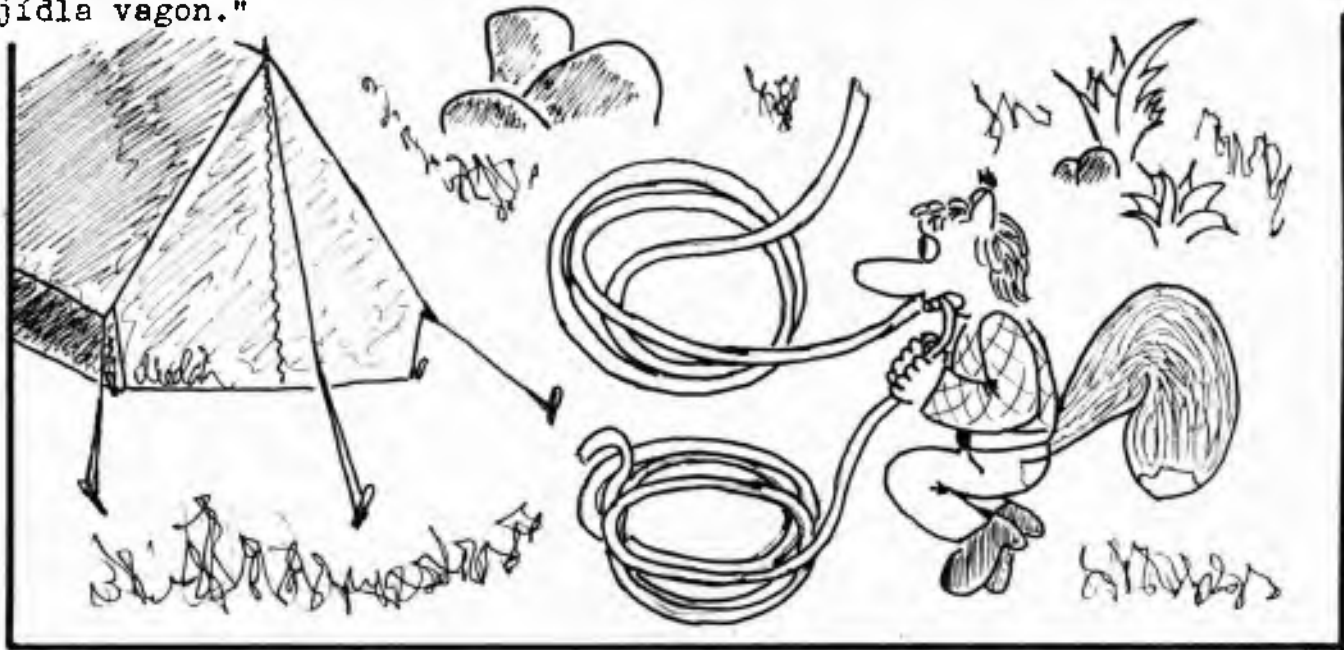
"Zase špagátníci!" zaječel veverák. "Už zase jen špagátníci! Hladovci, každej kousek sejra si hlídaj jako voko v hlavě. Kdy už konečně přijede pořádněj nafasovanej vejletnickej auták!"

"Patřilo by jim ukousat tkaničky u bot," pomstychtivě řekl ježek.

"To nemá cenu tady čekat," mávl nad tím rejsek tlapkou a loudavě se vydal k lesu.

Odpoledne se slezli v soutěsce, kde někdo do skály vytesal nápis Camp u pěti havranů. U ohniště se tam zrovna k sobě tulila trampská dvojice.

"Ta holka je pěkně vypasená," mínil ježek. "Ta bude mít s sebou jídla vagón."

"Tyhle vypadaj na to, že si uklohněj nějakou slátaninu a pak je jim zle to jíst," poznamenal ježek.

"Poblivky a jiný vandrácký jedý nežeru," prohlásil veverák. "Ale podívejte ten narvanej žracák. Ten je! Snad tam zas nebude svetr s pláštěnkou jako dycky..."

"Jenže ho maj zapnutej na řemen a ještě se vo něj vopíraj. Co teď?" zakňoural ježek.

"Na večer čekat nebudem, na to mám moc velkéj hlad, vole," řekl výtržník rejsek. "Já to du votevřít!"

Se zatajeným dechem sledovali, jak se rejsek plíží kolem ohniště a popotahuje za přezku. Tramp si toho všiml, pustil trampku z náruče a řekl:

"To je zajímavý, běhá tu taková tlustá myš, nejspíš samička, co bude mít mladý."

Rejsek se polekal, utekl do trávy ke svým a aby maskoval strach, zahrozil zpátky pěstičkou:

"Copak nevidíš, vole, že jsem muskej?"

Ale ježek se už dal skoro do pláče, takový měl hlad. Veverák se zamračil a řekl, že žracák dobuďe, i kdyby se měl dát vycpat. Vylezl z úkrytu a veřejně pochodoval k ohništi, sirku v tlamičce a zlověstný výraz ve tváři.

Trampka uviděla veverku a vypískla:

"Jé, veverka! A vůbec se nás nebojí!"

Veverka přihopkala blíž.

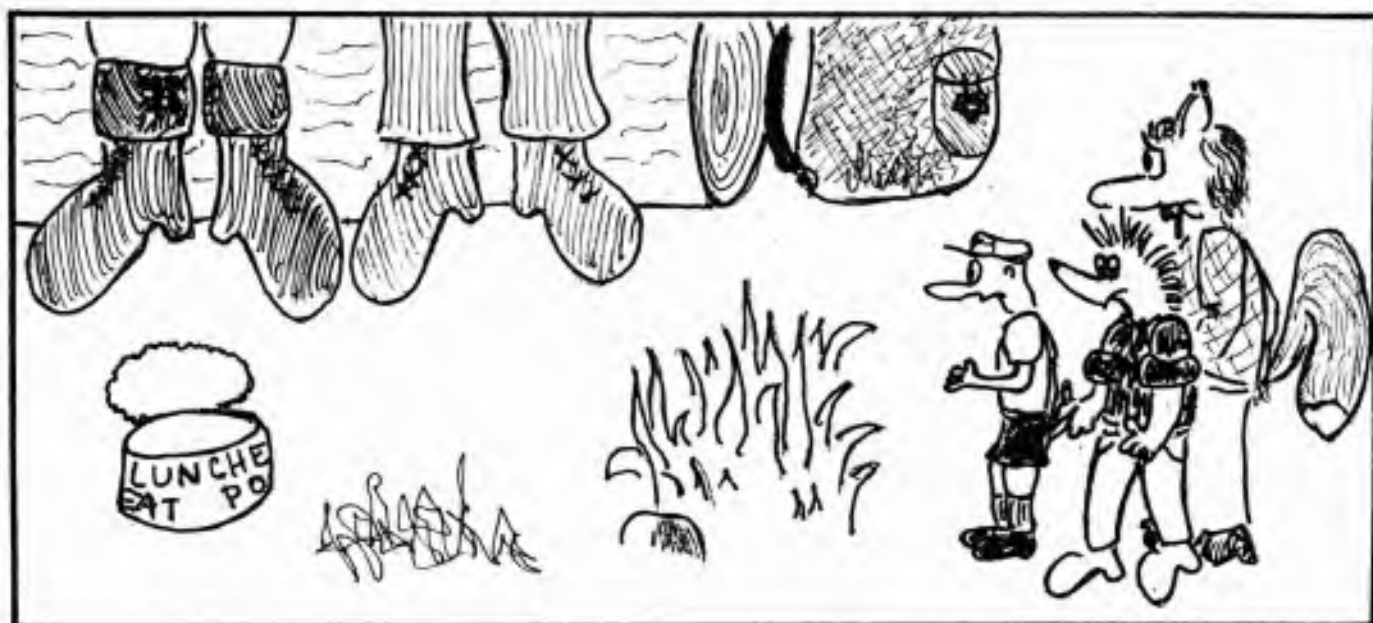
"Opravdu se mě nebojí. Podívej, Péto, jak je ochočená, ona se nechá i pohladit!"

Tramp něco zabručel.

"Ona se nechá chovat, podívej, ta je roztomilá, ňuňu..." řekla trampka a přízeň, kterou předtím věnovala trampovi, přenesla na veveráka. Veverák se nechal hladit, chovat a hýčkat a tvářil se spokojeně. Potom trampka objevila veverákovu sirku a spustila křik. Myslela, že snad veverka hladu přežvykuje dříví a hned Pétovi nařizovala otevřít žracák. Tramp neochotně poslechl. Začal vyhrabovat zásoby a rejsek s ježkem schovaní v trávě jen zírali. Rejsek rozhodným hlasem pronesl:

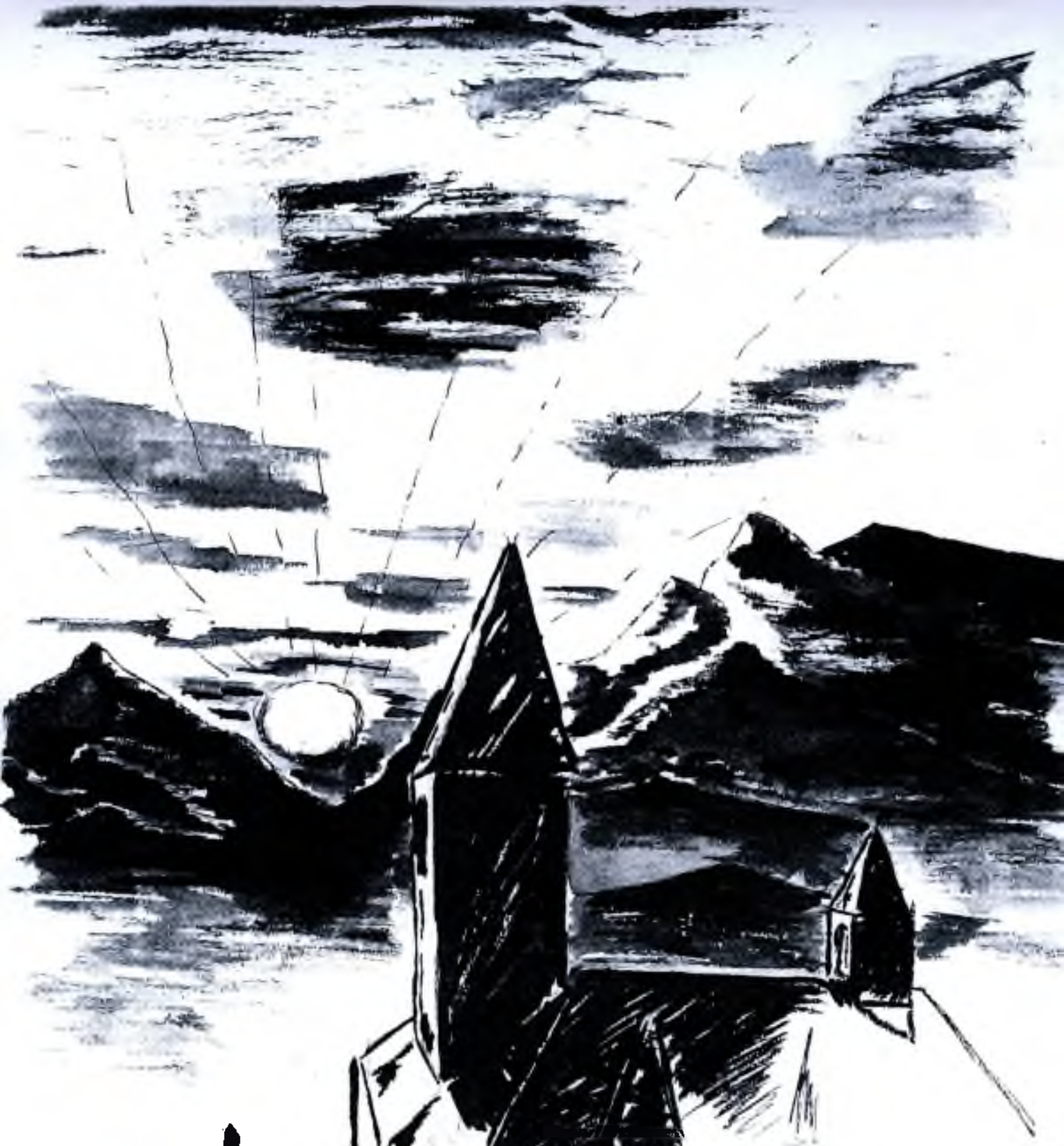
"Tak sem se v noci vypravím se stěhovákem."

Nakonec Péta už toho měl dost a otráveně řekl:

"Hele, nech už tu veverku, jo? Jsou totiž samá blecha, jestli to nevíš."

A pak ho neobyčejně překvapilo, když veverák vystrčil rozježenou hlavičku z dívčiny náruče a vztekle mu plivl ožuzlanou sirku přímo na oko...

ZÁPAD SLUNCE

Soumrak se v mokré košilce
položí do trávy
jezdec na luční kobylce
hvízdne a zastaví

Slunce se v běhu ohlédne
kam ulétli mu ptáci
píchne se o věž kostela
a tiše vykrvácí...

/Jana Ebrová/

ŽLUTÝ VLAS

Bílý muž běžel se začatými zuby. „Rychleji! rychleji! rychleji!“ – to byly všechny jeho myšlenky. Vysoká, ostrá tráva prairie byla mu do kolen, pot řinul se mu v proudcích ze všech pórů, krev prýštila z lehké rány slovovala jeho plavé vlasy, dýchal těžce a trhaně, teď klopyl – ale opět se prudce vzchopil. Stoupl na vratký kámen, který se pod jeho nohou zakymácel, ale našel zase již pevnou půdu pod nohama a pádlil dále. Nervy a svaly jako z ocele a železa, to vydržely. „Rychleji, rychleji, rychleji!“ – bouřilo v jeho hlavě. Slyšel za sebou kroky Indiánů, tlumené volání, a to ho pohánělo, že upaloval, jako by mu hlava hořela.

Viděl před sebou tančit svůj stín, zvětšující jeho skoky, jednotlivé stromy se mihaly nejasně kolem něho, skákal přes divoké vlny, jehož šlahouny se plázily po zemi jako hadi. Jedním skokem se přehoupl přes vrbové houšti – „rychleji! rychleji! rychleji!“ Zafal pěsti, pádlil, co mu plíce a nohy stačily. Utíkal přímo na východ, zpět k obydlím bělochů. Nebyla daleko, ale velmi blízko byl mu nepřítel. Běžel, aby zachránil svůj život.

Již dávno se zbavil velkého množství Indiánů, kteří podráždění, zuřící, jali se ho za divokého řevu pronásledovat! Ihned při jeho objevení, ti nevydrželi – jako většina Indiánů – takový běh. Ale těchto posledních čtyř se nemohl zbavit, to byli běžci, kteří předhlonili buvolu. Jednomu jedinému, ba i dvěma by čelil. Jeho obě silné pěsti by mu nahradily zbraně, ale před čtyřmi Šavanými, vyzbrojenými noži a válečnými kyji, zbýval jen útek. Nahoru a dolů, po mírně zvlněné planině probíhala divoká honba, podél černých dubů,

Indiánský hrdina Tecumseh (Tekumtha) z kmene Šavanů (Shawnee) je jednou z nejvýznačnějších postav amerického Dalekého západu.

Narodil se asi roku 1768. Jeho bratři a otec padli v bojích s bělochy. Mladý Tecumseh se vyznamenal v hraničářských válkách. Nikdy nebojoval proti mírumilovným osadníkům a lovcům, pobité vojáky zakázal skalpovat. Byl Američany ctěn jako statečný, čestný, velkomyslný protivník. Za mimořádné vojevůdcovské schopnosti byl nazván „Hannibalem Západu“, „rudým Napoleonem“.

Neústupně popíral „práva“ Američanů na koupi indiánských území od slabých náčelníků a proto vytvořil velký svaz indiánských spojeneckých kmenů. Tuto snahu rozbil jeho bratr – fanatický prorok Tenskwatwa, který prohrál roku 1811 bitvu vedenou na vlastní pěst.

V téměř roce vypukla válka mezi Americkou unií a Angličany. Mnozí Indiáni viděli východisko z těžké situace ve spojení s Brity. Tak byl i Tecumseh nadšené Brity přijat a jako královský brigádní generál postaven do čela indiánského sboru o síle 2000 mužů. Tecumseho bojovníci statečně kryli britskou armádu, která po několika bitvách prchala pod úder amerických vojsk. Na řece Thames v Kanadě se pokusil Tecumseh naposled zachránit své spojence před katastrofou. Bylo to 5. října 1813. V předtuše smrti odložil generálskou uniformu a v čele svých válečníků šel proti Američanům v nádherném náčelníckém oděvu kmene Šavanů. Po několikohodinové boji s přesilou padl.

Třebaže nemohl dosáhnout krásného cíle – sjednotit zblíbený indiánský národ –, zůstal mu věrný do smrti.

Následující úryvek, kde se setkáváte s mladým Tecumsehem, je z historického románu německého autora BEDŘICHA STEUBENA. Román je věnován celému náčelníkovu životu a především jeho přátelství se slavným stopařem Američanů Danielem Boone.

ořešáků, tráva dvě až čtyři stopy vysoká pokrývala půdu, každý okamžik mohl běloch upadnout, ale utíkal s jistotou divokého zvířete.

Rudí bojovníci byli chytří a nedali se do dlouhého běhu, při němž by byli bělochi se svými železnými svaly jistě unikli, vsadili vše na rychlost a pádlili s vypětím všech svých sil, dlouhými pružnými skoky. Pronásledovaný došlapoval po způsobu bělochů na celé chodidlo, kdežto rudí běželi po špičkách. Tím šetřili síly a dodávali běhu větší lehkost. Vyskakovali nad zem jako vici, honili antilopu. A nejrychlejší z nich se přiblížoval ke své oběti stále víc.

Tu Indián na pravém křídle vyrazil dvě slova. Odpovědi mu byl výkřik ostatních, kteří teď pádlili dolů po mírném, širokém svahu. Les, který bílému muži mohl přinést spásu, nebyl již daleko. Vzápětí však muž pochopil výkřik. I on náhle spatřil rozsedlinu, která byla položena jako temná závora napříč jeho běhu. Jediný pohled stačil

aby pochopil, že rozsedlinu nemůže přeskóčit.

Muž se však nepokládal tak lehce za ztraceného. Nedá-li se průrva přeskóčit, poběží tedy podél rokle... a hned odbočí vlevo.

Ječlivé, posměšné „Hóóó!“ bylo odpovědí Indiánů. Věděli, že se nepřítel ušve k smrti. Běželi v široké frontě, vzdálení od sebe patnáct až dvacet metrů. Oblouk, který bělochi udělali, přiblížil ho k Indiánům na nejkrajnější levém křídle. Boj byl beznadějný. Rudáci se stále přiblížovali.

Teď poprvé v těchto minutách smrtelného běhu cítil běloch, jak mu hrůzou vstávají vlasy na hlavě. Postřelil jednoho z jejich válečníků, a spatřil-li Šavanové krev svých lidí, neznačí slito-vání – to vědět celý kraj.

S bílým, sinavým obličejem a se strnulými zraky zahrnul štvaný opět napravo, starým směrem, přímo k průrvě. „Raději lebkou proti skalám než do rukou těchto bídáků... rychleji, rychleji...“

KRESBY ZDEŇKA BURIANA

Osamělé, ječlivé „Hóóó“, a již uviděl vyrůstat vedle sebe stín, stín Indiána, který mu byl nejbližší. Nejdříve uviděl jen hlavu, ale stín rostl nemilosrdně. Slunce stojící již hluboko na západě vrhalo jej daleko před běžce. S rychlostí mustanga, hnáného požárem prairie, řítit se sem nejrychlejší z rudých – a již tu byla rokle, dobře dvánáct až šestnáct stop široká. Prchajícímu, strachem blžovanému, se však zdála desetkrát tak široká. Byla to pro něho černá, nesmírná propast...

Běloch však začal zuby. „Třikrát raději hlavou proti skálám,“ zavířilo to ještě jednou v jeho mozku – začal pěstí, napjal všechny svaly, rozehnal se – a skočil...

Již ve vzduchu ale viděl, že skok je příliš krátký, že jeho nohy nedosáhnou země na druhé straně. Divoce tedy napřáhl ruce dopředu. Narazil tělem pruže na okraj rokle, ruce se zaryly do trávy a chňapaly zuřivě rychle dál. Hořejší část těla padla dopředu, nohy byly do stěny... a tak se držel trupem okraje na druhé straně. Hlavu měl přitlačenou k zemi, ruce, paže,

prsty zarýval do země, jen nohy visely ve vzduchu.

To však již Indián stál u průrvy, namísto, odkud běloch skočil, a zdvihl s divokým mávnutím smrtící kyj k hodu...

Paže mu však opět klesla.

„Žlutý vlas je velký skokan. Tecumseh má smrt v ruce, ale jeho pěst zůstává zavřena.“

V drsné angličtině zněla tato s obdivem pronesená slova klidně.

„O této honbě budou vypravovat válečníci ještě po mnoho let. Žlutý vlas byl medvědem, potom byl jelenem a teď se proměnil v ptáka. Ať povi svým ženám, jak dobře letěl. Tecumseh je Šavan.“ Běloch ležel a poslouchal. Myslí již, že uslyší svištění zbraně ve vzduchu. Smysl slov pochopil teprve, když už dávno dozněla.

Svaly ochably, muž se namáhavě převalil na pevnou půdu a zdvihl se. Pět kroků odtud, na druhé straně propasti, stál indiánský válečník, vysoko vzpřímen, štíhlý, polonahý. Levicí měl zařátu v pěst, v pravici držel svůj válečný kyj – snadno by mohl na tuto

vzdálenost muže zasáhnout a zabít.

Ostatní rudí přiběhli. Proti němu stáli proti sobě, zde vyčerpaný, bezbranný běloch, tam čtyři Indiáni. Tecumsehovi druhové zaslechli poslední slova. Odhadovali zrakem šířku propasti, voláním projevovali úžas a na bílého protivníka hleděli obdivně. Oni také drželi své zbraně skloněny. Potom zdvihli tomahavky na pozdrav Žlutému vlasu, otočili se a beze spěchu se vraceli zpět, za zapadajícím sluncem.

Bílý muž se díval za nimi nechápavě. Potom pohleděl dolů do rokle – propast byla dobrých devadesát stop hluboká. Teď teprve viděl, co dokázal. Jeho plavé vlasy byly ještě na hlavě. Unikl dvojímu nebezpečí.

Nohy se mu chvěly. Klesl na zem. „Tecumseh je Šavan,“ mumlal si pro sebe, aniž o tom věděl. Díval se ještě dlouho za rudochy, i když již dávno zmizeli ve vysoké trávě.

Po delší době se přece jen zdvihl. Krážel zvolna a těžkopádně k východu. Za dvě hodiny tu bude noc, za půl hodiny musí být v lese.

Byl zachráněn.

Politika Praha Atlantic, Berlin

v tanci se rozplývá i nejprudší jed nebezpečných hadů u arizonských Indiánů, u nichž hadí tance jsou velkým náboženským úkonem. Nejpodivuhodnější pak na tom je, že tanečníci po několikahodinovém divokém tanci jsou imunní proti kousnutí jedovatých hadů. Na snímku tanečník vlevo má v ústech při tanci chřestýše.

INDIÁNSKÝ NAČELNÍK „Červený líčák“ se dožil již 105 let. Je jediným pamětníkem zmasakrování Indiánů v roce 1876 u Little Big Hornu, které zažil jako dítě. Nyní žije v indiánské rezervaci na jih od San Franciska. Přísne dodrhuje staré indiánské zvyky, fyzicky se cítí velmi dobře a denně vykoupí 15 havanských doutníků. (ro)

Každý kruh a každá linie namalovaná na indiánově tváři měly svůj přesný význam. Jiných barev a znaků se používalo při válečných taženích, jiných v míru.

Například:

Dva svislé blesky na obličejí znamenaly rychlost. Jejich nositel byl poslem, styčným válečníkem, nositelem zpráv a rozkazů — v našich podmínkách spojařem. Dvojbarevné zdůraznění očí (páska po čele a nestejná páska pod očima, běžící přes nos) vyjadřovalo, že jejich nositel je špehem — v našich podmínkách průzkumníkem.

Stejně široká páska namalovaná přes nos patřila k náboženským označením. Indiáni ji prosili o déšť.

Výrazné polokruhy na čele nebo na nose představovaly nebeskou klenbu. Jejich majitel patřil k indiánským bohoslužebníkům.

Červený kroužek na čele nebo bradě připomínal, že jeho nositel byl zraněn v boji.

Další znamení znázorňují velikost majetku.

INDIÁNSKÉ KRESBY NA OBLIČEJÍCH

DUŠEVNÍ ČTVRTHODINKA

OBRÁZEK S 5 CHYBAMI

Melanerich, Praha
Kreslil J. Brdečka

Kreslíř obrázku se dopustil pěti věcných chyb. Pokuste se je najíti.

PŘÍTEL TRAMPŮ

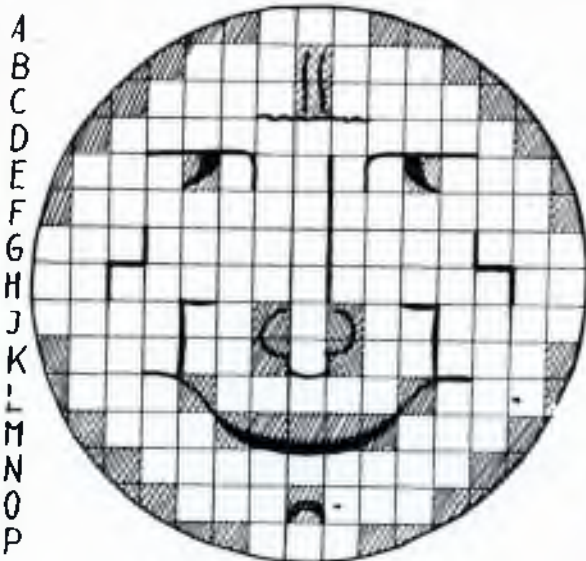
Vodorovně: A. Dvojice, — B. Předložka - trh (obr.), — C. Továrna na automobily - čistit (obr.), — D. Každý tramp má umět.... — E. Časové vymezení - znač. draslíku - zkratka groše - znač. slry - znač. uranu - náměstka tázací. — F. Kraj divokého západu - poddajný. — G. Zdáliž zkráceně - lázeňské místo v Tyrolích (obr.), — rodí víno - lat. tak (obr.). — H. Něm. předložka - posměšný výraz pro člověka, který rád spí - žen. jméno - latinská předložka. — J. Země slonů v zad. Indii - předložka (obr.) - koruna - náměstka tázací - proklínám. — K. Zkratka akc. společnosti (obr.) - karetní výraz - spojka - umění - iníciálka známého plaveckého klubu. — L. Nátěr (e = l) - přítel trampů - dům inženýrů v Praze. — M. Americké muž. jméno (obr.) - člen národa (obr.). — N. Mluvíme při měsíčku. — O. Pohyb vláčkem - chrání lodi před přílivem a odlivem v přístavu. — P. Zájmeno osobní.

Svisle: 1. Opět. — 2. Konečný cíl mnohých zamilovaných dvojic. — 3. Jitřenka - rozstřikují vodu (dlouhá á). 4. Začáteční písmena italského pohotí -

biograf - popravčí. — 5. Řecké písmeno - šlje (obr.) - plošná míra - osamocen. — 6. Sto stupňů vody... (obr.) - mohamedánské svatejší písmo v 7. pádě - citoslovce odporu. — 8. Pravoslavný kněz - cizí žen. jméno - samohláska s hůčkem - sídlo zraku. — 9. Samohláska s háčkem - sládo z ládkou - věrná kamarádka trampova - znač. slry - znač. poloměru - znač. dusku. — 10. Tvorí přechod mezi sliz-

nici a kůží - podzimní květina - dlouhá samohláska - mužské jméno lid. — 11. Slovenská řeč - přechodník slovesa uvést - slovensky co. — 12. Tři stejné souhlásky - modlitba - zkratka Čech a Moravy - hrdina. — 13. Dětský pozdrav - figura v šachu - protivník. — 14. Jezero při hor. toku Nilu - jeden z několika evropských typů. — 15. Přijemné místo v lese. — 16. Spojka.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

F.L. Čelákovský: Přísloví napoví
Ilustrace: Cyril Bouda

O b e š l i j s m e v k r u h u t á b o r a vrátili se zpět. Nikde žádný Inčmen. Vlčata polevila ve svém vzrušení.

Když byla v nejlepším, totiž požívala svačinu, ozval se huronský řev a Děravé Brko v čele svých brkatých a pomalovaných mužů hnál útokem na tábor. Vlčata zavyla válečný pokřik a hnala se k hromádám šišek. "Ešusy" chrlily vodu, šišky hvízdaly vzduchem, Indiáni řvali, vlčata vyla a do toho všeho nesl se třepotavý hlas polnice jezdců generála Kusterse a válečný zpěv mužů Divokého Billa. Když ti viděli jak ta čacká vlčata ztrácí skalp za skalpem a klesají pod tomahawky Siuxů, obklíčili tábor a vpadli rudokožcům do týla. Vlčata se vzchopila, zapomněla na boule a odřeniny po šiškách, pražila jimi do Kusterse, Děravého Brka, Divokého Billa - inu, vlčata řádila. Ale řádili také stopaři, kteří vpadli vlčatům do zad a celá tato překrásná, vzájemně se potírající cháska řvala blehem, že se může pod dohledem vedoucího tábora organizovaně prát. Skončilo to tak, že vlčata byla stopaři zavlčena do jednoho rohu tábora a tam ochlazená několika "ešusy" vody a Siuxové, zbavení svých válečných členek ze stračích per, byli spoutáni a drženi v zajetí od Kustersových jezdců.

Když pak kuchař zadul na svůj roh a oznamoval večeři, všechno svorně táhlo do kuchyně pro zaslouženou odměnu za mimořádný výkon. Vlčata pro chrabrou obranu dostala o dvě "táflíčky" čokolády víc než ti ostatní. Večer byl besední táborák a zde se vše pořádně probralo. Po řadě generál Kusters, Děravé Brko a Divoký Bill, pak velitel stopařů Prostřelený nos podávali podrobně zprávu, jak postupovali v terénu, jak se navzájem dorozumívali a jako doklad svého počínání předložili mi zápisy odeslaných zpráv, přijatých a kladených značek a nalezených značek. Zprávy, kdy byl kdo od nepřítele spatřen, kde a v kolik hodin. Vše se muselo shodovat a skutečně vyšlo najevo, že všichni hráli pozitivě a snažili se ukázat, že jejich vědomosti o signalizování jsou velmi dobré a že také v šifrování se vyznají. Ti nejlepší signalisté dostali za to odbornou zkoušku zprevodaje a ti ostatní pochvalu.

MIRKO VOSÁTKA

/ze "Skautova roku" 1946/

Kavče: T.O. GRYZLOVÉ

Čenda, vedoucí oddílu nejstarších chlapců, otevřel oči. Těsně nad ním se pohupovala obnošená polokecka. Z podrážky opadávalo uschlé bláto. Čenda vyletěl ze spacáku, zuřivě si promnul víčka, podíval se na hodinky a zděsil se.

Bylo poledne.

Plátno stanu se vlnilo lehkým větrem, dovnitř zářilo slunce a cíp letní oblohy se ve špičce stanové střechy krásně modral. Čenda se rozčileně oblékl a s polokeckou v ruce vyrazil ven.

Stany jeho oddílu připomínaly lunapark. Podsady byly otevřené, neuklizené, děti se válely v trávě nebo hrály kopanou. Jak se Čenda řítil kolem, mizely cigarety v úkrytech a kuřáci začátečníci ve stanech. Čenda si jich nevšiml, neboť mířil ke stanu, jehož podsada byla ozdobena nápisem z natlučených větvíček:

T.O. GRYZLOVÉ

Čtyři kluci tam seděli na kavalcích a učili se drnkat na kytaru. Malej Gryzli S Brejlema řekl s uspokojením:

"The Big Čenda sem kráčí."

Čendův stín se položil na plátno stanu.

"Co je, šéfe?" zeptal se úslužně Gryzli Samá Piha.

"Troubili jste budíčka?" opáčil přísně Čenda.

Gryzli Samá Piha se poťouchle zašklebil a řekl:

"My jsme chtěli troubit. Ale trouba byla ucpaná."

"Jistě, šéfe," pravil Velkej Šedej Gryzli. "Někdo nám prostě ucpal troubu žvýkáci gumou."

"Ovšem na ucpání trouby je žvýkáci guma výbornej materiál," poznamenal čtvrtý z Gryzlů, Gryzli Zrzavá Bestie.

Čenda pochopil, že si z něho zase dělají legraci a nevěděl, co říct. Jenom poznamenal: "Přestaňte s tím šéfem, chlapci. Chci, abyste mi říkali Rikitan."

"My vám Rikitan nikdy říkat nebudeme, šéfe," řekl vážně Velkej Šedej Gryzli. "Vám ne, šéfe."

Čenda byl už tiše. Otočil se a odešel, aby pohnal táborníky k dennímu programu. Večer otevřel svůj zápisník a napsal si:

"Schválně nechalí zaspát celý oddíl. Pověsili mi nad nos zablácenou botu. Na stan si natloukli nápis T.O. Gryzlové."

Čenda přestal psát a zamyslel se. Vzpomínal na první dny v táboře, na dobu, kdy začal chápat, že ne on, ale Gryzlové jsou hlavou a autoritou oddílu. Velkej Šedej Gryzli jedním slovem zvládne tlupu o

rok starších pořizků a když začne Malej Gryzli S Brejlema vyprávět příběhy z dobrodružných románů, ztichnou i největší darebové a visí na něm očima.

Jednou mu sebrali svazek Setona, Rychlé Šípy a Kroniku Ztracené stopy. Ty knihy měl s sebou, protože ho nadchly a chtěl učit děti zálesáctví. Jak se mu pak doneslo, prohlásil Velkej Šedej Gryzli, že pro Čendu je těch knih škoda.

A nechtějí mi říkat Rikitane, vzpomněl si Čenda. Pročpak mi nechtějí říkat Rikitane?

Druhý den ukazoval oddílu, jak se správně rozdělává oheň.

"To vám nechytne, šéfe," utrousil Gryzli Zrzavá Bestie. "Velkej Šedej Gryzli umí zapálit oheň jedinou sirkou!" rozhlašoval Gryzli Samá Piha.

A opravdu, když Velkej Šedej Gryzli vystřídal umordovaného Čendu, nalámal si chraštíčko, urovnal hraničku a oheň vesele zapraskal, snad z radosti, že už má od Čendy pokoj.

"Takhle to dál nejde," zapsal si večer Čenda do deníku. "Zdolám je fyzicky. Utahám je na nočním orientáku."

Noční orienták se opravdu uskutečnil. Dopadl, jak oddíl očekával. Gryzlové dovedli po mnohakilometrovém bloudění oddíl zpět do tábora a slavně šli uvařit k snídani kakao a knedlíky s vejíčkem, zatímco Čenda, který se uštvál, zničeně odpočíval daleko v údolí v lesním houští.

Tehdy začaly všechny děti brát Čendu jako nutné zlo a úplně se podřídily Gryzlům. A když se tábor schýlil k závěru, uměly toho ze zálesáctví dost a zažily toho s Gryzlama jako nikdy na žádném táboře.

Čenda byl z toho nešťastný. Ale chystal se s Gryzlama ještě jednou utkat. Došlo k tomu brzy a kvůli rybníku.

Čenda se rozhodl táborníky nahnat do studené vody za sychravého počasí, aby se otužili, kdežto Velkej Šedej Gryzli tvrdil, že otužování se musí dít individuálně a dlouhodobě. Táborníci stáli za Gryzlama, poslechli Čendu jen neradi - a do tří dnů byl tábor zamořen rýmou, kašlem a bolením v krku.

Čenda si napsal do deníku: "Nedá se nic dělat, Gryzlové mě zakousli, teď jen ohlodají mé ubohé kosti," a vydal se za Velkým Šedým

Gryzlim, aby se smířil.

"Neměl jsem brát to místo vedoucího, když na to nestačím," přiznal se Gryzlům. "Byli byste tak hodní, chlapci, a trochu se mnou spolupracovali?"

Velkej Šedej Gryzli si zase drnkal na kytaru. Rozhodně zavrtěl hlavou: "To jistě! Vy budete slavný a schopný vedoucí a my potáhnem oddíl za vás!"

"Tak jsem to nemyslel," řekl honem Čenda. "Chtěl jsem se od vás jen něco naučit."

"Já všechno znám od staršího bráchy," přiznal se Velkej Šedej Gryzli. "Jezdím s ním od malička na vandr. Ale my ti, Čendo, pomůžem! Ovšem za předpokladu, že budeš hodný a poslušný."

Čenda kupodivu souhlasil.

Když se balilo k odjezdu domů, našel Čenda v zápisníku naškrábané tyto řádky:

"Ahoj, Čendo! Byl to docela hezký tábor, hlavně pro nás, protože jsme se tu my, Gryzlové, dali dohromady a založili osadu. Ty jsi byl teď na konci taky dobřej. Možná, že ti někdy přece jen budem říkat Rikitane.

T.O. Gryzlové "

A dole bylo ještě připsáno:

"P.S.

Zapomněli jsme ti říct, že na nádraží bude asi řev a rodiče tě roztrhnou. My jsme přesvědčili děcka, aby domů napsaly, že nám vždycky všechno jídlo sníš a tábor v noci pláče hlady.

Šťastnou cestu domů, Čendo!"

Z kroniky osady Tuláků

BOBANE V TUNEL

DEKUJ PĚKNE
V TAKOVÉM VĚDRU. JEN KLID. PROJDEME
TUNELEM A UŠETŘÍME SI
KUS CESTY. ZNAM TO
TADY.

JAK JE TUNEL DLOUHÝ? NEVIDÍM
NA DRUHOU STRÁNU.

JDE TO DO DRZÍDKU. ZA NĚ -
KOLIK MINUT JSME
ZASE VENKU.

JE TADY TMA A MOKRO.
NEPŮJDEME RADEJI PŘES KOPEC?
NEBOJ SE PRINCEZNO!
V TUNELU URČITE NEŽÍ!
JE DRÁK.

TULÁK
NEZNA PŘEKÁŽEK!

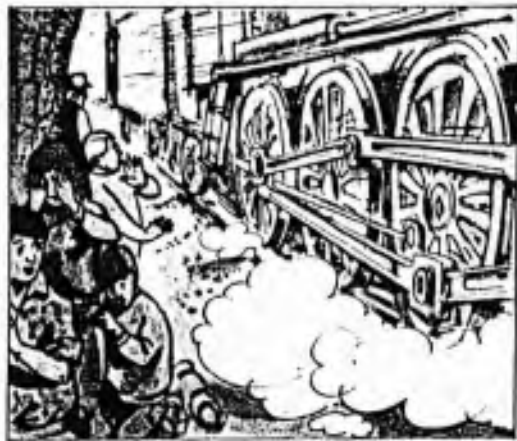
JDEME UŽ PŮL HODINY. TO JE
AŽÍ CHODRA DO PĚKLA!

POZOR VĚK!

BOBANE,
SATAHAS SI JDE PRO
TEBE!

CARAMBA -
KDO VYVYSLEL
TUHLE CESTU ?!

KDYŽ JSEM ŠEL TUNELEM
NAPOSLEDY, OPRAYDU TO
TRVALO JEN PÁR MINUT...

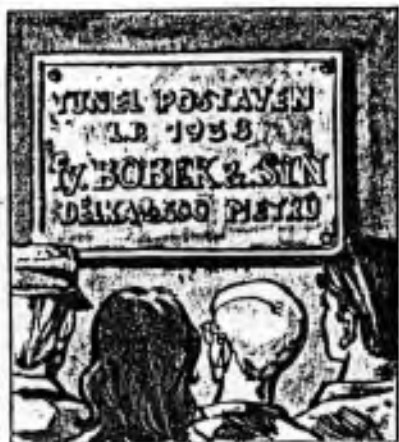
HURA -
ZASE VIDÍM
SLUNCE.

TULÁK NEZNA
PŘEKÁŽEK, ALE
VŠEHO MOC
ŠKODÍ.

KONEČNĚ KONČÍ
BATERKA UŽ DOHAŠINALA

BOBANE, KDM ŽE JSI ŠEL
TUNELEM NAPOSLEDY ?!
KAMARÁDI, POJĎTE SE NA
NĚCO PODÍVAT!

AT ŽÍJE TUNEL TÍRMV. BORN V DEZ SYNO

NEBOJ SE PRINCI. V ŘECE
URČITE NEŽÍJE ŽRALOK

POMŮC...

I KDVBYSTE NA KOLENOU PROSILI,
VICKRAT VAM UŽ NEPORADIM,
VY NEVDĚCNÍCI !!!

Joachim Barrande

Prvními, kdo se seznamovali se životem v dávné minulosti Čech, byli skalníci, kteří dobývali stavební kámen v četných lomech mezi Prahou a Berounem. Zdravý rozum prostého člověka jim říkal daleko dříve než učeným mistrům University Karlovy, že se jedná o zkamenělá zvířata, kterým říkali mušle, šneci, motýli a raci. Prostí skalníci byli také prvními, kdo shromažďovali zkamenělé „mušle“ pro podivíny, kteří se vydávali za Vyšehradskou a Újezdskou bránu, aby si za pár drobných mincí dovezli do Prahy podivné hříčky přírody. V roce 1770 se Pražané mohli poprvé dočíst o těchto „obětech potopy světa“ v časopise „Neue physikalische Belustigungen“ („Nových fysikálních legráckách“) v článcích učeného jezuita Franciska Zena. Od té doby se počet sběratelů zajímavých zkamenělých pokladů začal zvětšovat a začaly vznikat první větší sbírky. A nejenom v Praze. Zkameněliny se sbíraly v celém území mezi Prahou a Plzní, a tak byly zakládány sbírky i v Berouně, v Rokycanech, ve Skryjích, Karlštejně a jinde. O zkameněliny se zajímali kněží, šlechtici i měšťané. Mezi autory dalších pojednání o zkamenělinách můžeme najít jména hraběte Kašpara Sternberga, hraběte Františka Josefa Kinského, horního rady Reusse a dalších.

Na konci 18. století bylo již známo větší množství nalezišť zkamenělin na území Prahy a v jejím širokém okolí. V té době se v jižní Francii narodil u městečka Saugnes Joachim Barrande (11. srpna 1799). Patrně už od mládí v něm byla ohromná touha po poznání, protože když v roce 1824 skončil svá studia v Paříži, byl již natolik znám svým širokým rozhledem v matematice a v přírodních vědách, že byl koncem třicátých let povolán na francouzský královský dvůr jako učitel těchto oborů k princovi Jindřichovi, hraběti ze Chambord, vnukovi Karla X. Je to zvláštní, ale pro poznání českých prvohor a jejich zkamenělin mělo zásadní význam vyhnání Bourbonů z Francie po červencovém povstání v roce 1830. Barrande, věrný královskému dvoru, odešel tehdy do dobrovolného vyhnanství do Skotska. Zde se ve velmi krátké době seznámil s významným anglickým geologem Sirem Roderickem Impey Murchisonem a s jeho výzkumy anglických prvohorních usazenin a zkamenělin. V roce 1831 přesídlil královský dvůr i s dvorním vychovatelem do Čech na zámek Buštěhrad a později na Pražský hrad. Díky svému postavení se Barrande i zde brzy seznámil s českými učiteli, Františkem Xaverem Maximilianem Zippem, Františkem Palackým a především s hrabětem Kašparem Sternbergem.

Barrandovo studium v Paříži bylo ve-

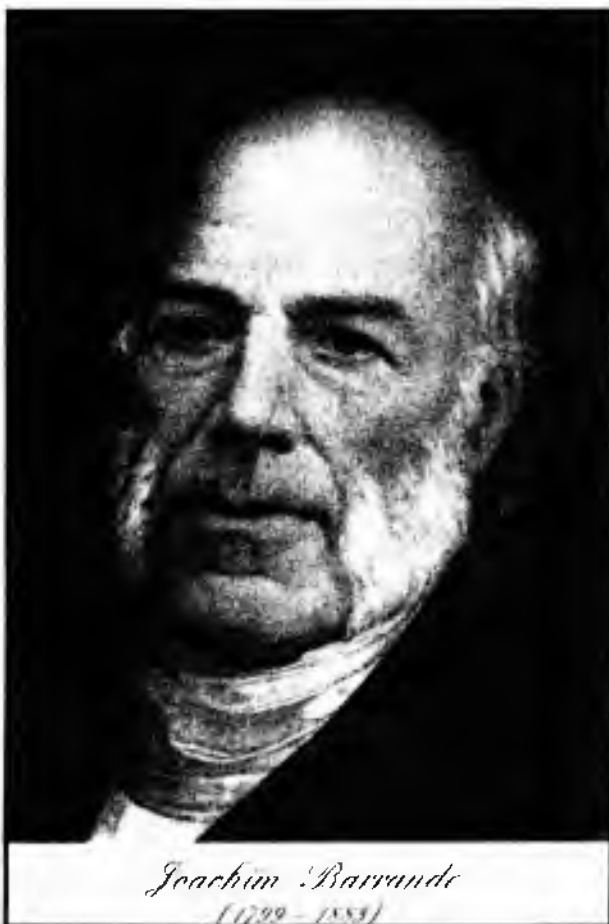
lice důkladné a navíc měl štěstí na vynikající učitele, kteří mu již v době studií dali ty nejlepší základy nutné pro jeho budoucí životní cíl. Patrně kolem roku 1833 se začal Barrande zajímat blíže o české zkameněliny. Zanechal své vychovatelské činnosti a pustil se do shromažďování nálezů od skalníků a do shromažďování vědomostí o českých prvohorách, které společně se staršími útvary nazýval „Českým útvarem silur-

tech“ pak následovaly další svazky. Po trilobitech zpracoval Barrande korýše, hlavonožce, ramenonožce a nakonec mlže. Celkem vydal 22 svazků svého díla, z nichž poslední čtyři v roce 1881, kdy mu bylo 82 let. Dílo má více než 6000 stran a 1160 litografických tabulí. Je v něm popsáno a vyobrazeno 3557 druhů zkamenělin prvohorních organismů. Barrande svým dílem ukázal celému světu, že české prvohory patří k nejbohatším územím na zkameněliny na světě. Díky Barrandovi se Čechy staly klasickým územím pro studium geologické minulosti Země, známým všem geologům a vzdělaným přírodovědcům.

Kromě vydaných svazků připravil Barrande podklady k popisům dalších 1500 druhů zkamenělin plžů, lilijí, korálů, mechovek a jiných organismů. Ty však byly zpracovány a uveřejněny až po jeho smrti (5. 10. 1883 ve Frohsdorfu u Vídně). Barrande ve své závěti nejenom určil, kdo má v jeho díle pokračovat, ale také zanechal potřebné finanční prostředky. Českému Národnímu muzeu odkázal svou rozsáhlou knihovnu a obrovskou sbírku prvohorních zkamenělin, která dnes zaplňuje jeden z velkých sálů v budově na Václavském náměstí a navíc ještě pěknou část sklepůních prostor depozitářů.

Svým dílem položil Barrande základy ke studiu českých prvohor a ke studiu vývoje života v tomto geologickém období. Svým dílem zároveň proslavil Čechy a naše hlavní město po celém světě. Pražané se mu za to odvděčili tím, že jeho jménem pojmenovali čtvrt Barrandovu a Barrandovu skálu. Geologové ocenili Barrandovo dílo také tím, že po něm pojmenovali oblasti proterozoických a prvohorních usazenin ve středních Čechách Barrandienem.

Barrandovým dílem však výzkum českých prvohor pouze začal. Hlavní rozvoj geologických věd pokračoval až po druhé světové válce. Dnes se výzkumem klasické české prvohorní oblasti zabývají přední československá vědecká pracoviště. Těžiště spočívá na Ústředním ústavu geologickém. Důležitě výzkumy provádějí i pracoviště Národního muzea v Praze, Československé akademie věd a dalších pracovišť. Výzkum českého spodního paleozoika se stal v posledních letech i součástí Mezinárodního programu geologických korelací (I.G.C.P. — UNESCO). Významným příspěvkem k Barrandovu dílu je v posledních letech i to, že je již většina významných geologických profilů a nalezišť chráněna československými zákony, které jsou zárukou možnosti budoucích výzkumů.

ským“. Pokladům geologické minulosti středních Čech propadl úplně v roce 1841. Nemalou roli zde hrálo i to, že se stal správcem jmění hraběte ze Chambord, což mu poskytlo dostatek času i prostředků.

Barrandovi bylo přes 40 let, když začal se svým dílem, které nebylo dosud nikým překonáno. Byl ve věku, který v současné době znamená pro řadu vědeckých pracovníků již konec jejich nejaktivnější vědecké činnosti. V letech 1840—1846 procestoval Barrande celé území středních Čech, najmul si desítky skalníků, aby mu sbírali zkameněliny. Výsledky práce za prvních šest let zveřejnil v menších článcích v Lipsku a ve Vídni. Roku 1852 překvapil tehdejší vědecký svět prvním svazkem svého monumentálního díla „Système Silurien du Centre de la Bohême“. Překvapil nejen rozsah díla, ale především jeho vědecká přesnost, perfektní vyobrazení a hluboká znalost problematiky. V dalších le-

Kane mano

EDVARD CENEK

Mezi Mahukoua a Kawaihae nikdo neznal Kanaka Laguluoo pod tímto jménem. Lidé na tomto úseku pobřeží, které je dlouhé asi 20 km, věděli však ihned, o koho se jedná, když se řeklo 'kane mano'. A to každému zasvitily oči, rozevřelo se ještě více široké chřípí, a uši byly ochotny poslouchat nějaký vzrušující příběh. Kane mano totiž znamená v řeči havajských domorodců — *zabiják žraloků*. A tím Laguluoo proslul brzo tak, že se zapomnělo na jeho skutečné jméno a říkalo se mu všeobecně jen kane mano. Znali ho na celém ostrově. Když někdo připlul ze San Franciscu a vyřídil si své obchodní záležitosti, tu se obyčejně ptal lidí v přístavu Hilo, co by si zvláště zajímavého měl prohlédnout na Havaii.

„Pane, jeďte do Kawaihae — tam uvidíte kane mano!“ poradili mu.

Cesta vždycky stála za to.

Laguluoo byl urostlý, svalnatý Kanak s širokým hrudním košem, který chránil plíce s úžasným obsahem vzduchu. Měl temné hnědou barvu pleti a když skočil do průzračné vody, pak jeho plavbu mohl sledovat divák, jen když velmi zbystřil svou pozornost. Laguluoo se tak vycvičil v potápění, že vydržel pod vodou několik minut. Na lov korálů chodil téměř nahý, jen s malým kouskem hadříku pod pasem, jež přidržoval úzký řemínek. Za ním v koženém pouzdru nival nůž, podobný dýce, aby se bránil, kdyby ho ve vodě napadl dravec.

Korálové trsy utrhlával prostýma rukama. V prstech měl strašlivou sílu a co

dílanými jednou sevřel, to z nich nepustil, když nechtěl. Podivné tvary korálů vynášel na břeh a pak je s úsměvem na silných rtech třídil, aby pěkné kusy proházal zpět do hlubin oceánu. Po dobrém dal obchodníkům v Kawaihae, a špatně lovu vždy poklekl směrem k vyhaslé sopce Mauna Kea, na jejíž vrcholu bohům, tam sídlícím, za zdar při lovu a svítící čepička bílého sněhu, a děkoval za dobrý den života.

Jednou se v hloubce čtyř nebo pěti metrů tuze lopotil s krásným trsem a když náhodou pootočil hlavu a pohlédl k hladině, tu spatřil téměř nad sebou zvolna plout dvoumetrového žraloka. Netušil nebezpečí a jeho tělo se jasně odráželo od světlé barvy vzduchu nad vodou. Kanak se nepolekal, neboť při každém ponoření věděl, že z ničeho nic může být blízko něho žralok. Ale dosud se mu nestalo (bylo mu tehdy osmnáct let), aby se ve vodě setkal s postrachem všech moří, věčným nenasytou a nejstrašnějším nepřítelem člověka. Tentokrát to bylo po prvé a Laguluoo se ihned rozhodl.

Pustil trs a z kožené pochvy vyvolil svůj nůž, ostrý jako břitva. Těmi mohutnými rozmachy se prudce zvedl k volně plujícímu žralokovi. Pak využil energie pohybu svého těla a přidal k tomu ještě sílu své levice — Kanak byl levák — a velkou silou vrazil nůž do měkkého těla žralokova v místech pod jeho pět žaber. Trhl potom čepelí směrem k ploutvím a jedním řezem otevřel rybě nitro v délce několika decimetrů.

Žralok zuřivě zalomcoval ploutvemi, pteval se na bok, rozvířil vodu a chtěl se hlouběji ponořit. Snad teprve nyní zahlédl útočníka a už se k němu obrátil se svou příšernou tlamou, vyzbrojenou několika stovkami zubů, špičatých jako jehly. Ale Laguluoo dobře sledoval pohyb ryby. Mrštně, pokud mu to mořská voda dovozovala, bodl žraloka ještě jednou. Zasáhl ho tak blízko oka, takže rybu jistě zbavil zraku. Žralok ještě silněji zavesloval všemi ploutvemi, ale v několika vtečinách pohyb ustrnul.

Bylo to vzácné štěstí, s jakým Laguluoo vyřídil svého prvního žraloka. Zdálo se mu to jako hra s delfínem. Neměl však času na úvahy. Uvědomil si, že by bylo škoda pouštět kořist ke dnu. Vynořil se z vody, vydechl z plic poslední stopu vzduchu a nabral čerstvý. Pak se ohlédl po žralokovi a bodl ho ještě jednou do těla blízko ocasu a tentokrát svou zbraň nechal v rybě jako hák, aby ji tak táhl k břehu, vzdálenému sotva tři nebo čtyři metry.

Na pobřeží mezi Mahukoua a Kawaihae neznámá mnoho zabít žraloka. Bylo jich u pobřeží tolik, že skoro každý domorodec nosil na krku řemínek s navlečenými žraločími zuby. Za jednoho dravce jeden zub. Nejvíce jich měl Kamohoa, dvanáct. Laguluoo je však brzo dohonil. Po pátém žraloku, jež chytil při honbě za korálovými trsy, už se přestal zajímat o to, co roste volně ve vodě a co dosahuje délky až 12 metrů; zajímal se jen o lov žraloků. Měl

vždy štěstí a naučil se znát pudo-
vé zvyklosti žraloků. Vykuchal si
jich několik, aby se jim podíval
do nitra. Viděl, že v rybě není ani
jedná kost, že je to jen a jen
maso a svalstvo, a proto že mají
tolik síly. Viděl, že žaludek, ji-
cen a střeva jsou vlastně jedna
velká zažívací roura, která nutí
žraloka, aby bez přestání lovil a
stále měl něco v sobě. Brzo zjistil,
že žralok je zvíře právě tak denní
jako noční, ba že v noci nebo za
šera vidí ve vodě lépe než ve
dne. Proto je později chytil hlav-
ně za ostrého slunečního svitu.

A přesvědčil se též o tom, že
žralok má dobrý čich. Když na
provaz uvázal kus zapáchajícího
koňského masa, tu nejpозději za
čtvrt hodiny připlul až ke břehu
nějaký žralok a hltavě pozřel ná-
vnadu. Na takového jedince Lagu-
luoo vždy čekal. Jako střela vy-
razil od břehu nebo s pramice a
dal se do boje s nestvůrou. Nabyl
takové zkušenosti, že věděl na-
před, kterého zdolá, a věděl, že
na třímetrového žraloka nestačí.
Jeho kůže byla silná a i když če-
pel vnikla hluboko do těla, nezpů-
sobila mu smrtelné zranění.

Zubů na šňůrce přibývalo. Už
jich měl více než Kamo-hoa, už
se pyšnil dvaceti bílými jehlanci.
A tehdy jeden návštěvník z pří-
stavu Hilo, který náhodou viděl
v Kawaihae Laguluooa při lovu
žraloka, řekl o něm v nářečí: *Ka-
ne mano* — zabiják žraloků. Lidé
to slyšeli a pak mu už to jméno
zůstalo.

Přijížděli bílí lidé a chtěli vidět
lov. Nabízeli peníze, když kane
mano předvede boj se žralokem
před nimi. Laguluooovi to působilo
radost, a protože už znal každý
pohyb dravců moří, dovedl s nimi
zápasit, aniž mnoho riskoval. A
samozřejmě v jeho hale-hale, do-
mečku na kraji lesa, přibývalo ta-
ké peněz od bílých lidí.

Jednou k němu přišli filmaři. O
kane mano se tedy mluvilo na
všech havajských ostrovech, na
nejzápadnějším i nejvýchodnějším.
Filmaři mu nabídli takovou částku
peněz, o jaké se mu ani nesnilo,
když dovolil, aby ho při lovu fil-
movali. Kane mano tomu mnoho
nerozuměl a souhlasil. Ale lidé na
břehu dělali hluk a to odradilo
žraloky a žádný nepřiplul až k ná-
vnadě. Filmaři si pak nasadili na
přístroje teleobjektivy, aby mohli
filmovat z dálky tak, jako kdyby
byli blízko. Teprve potom zahlédl
kane mano trojúhelníkovou hřbet-
ní ploutev, jak se rychle šine k
příšerně zapáchající mříšně, kte-
rou spustil do vody tři metry od
prámu.

Filmaři točili o překot. Točili i
okamžitky, kdy Laguluoo skočil do
vody a dal se v zápas se žralo-
kem. A točili i scénu nejohroznější:
Když žralok, zvíře skoro tři metry
dlouhé, urval Laguluooovi jedním
chnapnutím tlamy s tisícovkou zu-
bů kus nohy od chodidla až do
poloviny lýtky. Kane mano vyplo-
val na pramici a omdlel ztrátou
krve. Odvezli ho do nemocnice,
kde ho sice zachovali při životě,
ale kus nohy mu už vrátit ne-
dovedli...

Kane mano od těch dob chodi
s berlou — na krku nosí tkaničku
a na ní 47 zubů. Ze čtyřicátého
osmého žraloka má památku nej-
horší. Ale nedaří se mu špatně.
Filmaři ho bohatě odměňují a posí-
lají mu každý rok hrst bankovek,
které nyní stačí k živobytí pro ně-
ho, pro jeho milou ženu Kekuewu
a pět dětí. Nejstarší už má 16 let
a je jakoby otčí vypadl z oka.
Narodil se dva roky před tím, než
lovil 48. žraloka. Má široký hrud-
ník a dovedně trhá korály...

Jednou i z něho bude kane
mano. Bude nasazovat život, aby
uživil sebe a svou rodinu...

Nyní již můžete
ovládati své
**ROZRUŠENÉ
NERVY**

ZBAVTE SE NEURASTHENIE!

HUSA - KNEDLÍK - ZEJÍ
jako lahůdka, živina a manifestace národní soběstačnosti

**INKA
ZEMÁNKOVÁ**

se souborem
JAROSLAVA MALINÝ
nyní na
gramofonových deskách

ESTA

**Novodobá
plastika obličeje bez
jakékoliv operace**

(RADIUM A HORMONY)
podle metody dr. GRACE, Paříž.

Bezplatná lékařská prohlídka a pouze na
lékařský předpis, obstará Ambulator. meth.
Dr. GRACE, PRAHA II, Jungmannova 18n.
TELEFON ČÍSLO 245-20.

Většinou nedostupné přípravky značky dr. Grace
(hormonální krémy, denní krémy, pudry atd.)

První a největší závod
a výroba rybářského náčiní

Z. Dusil, Praha,

Betlémské náměstí 260-I.
Cenníky zdarma.

**DOSTAT SE INDIÁNOVI NA ZUB, TO BYL
TVRDÝ OŘÍŠEK I PRO BUFFALO BILLA ...**

Velmi jednoduché je to však pro zubního lékaře, kterému
rudokožci přinášejí své dítky k ošetření již s plnou dů-
věrou.

Rodípa, Praha

Foto OFPS, Praha

Praní není břemenem — máš-li MÝDLO S JELENEM!

FRANTIŠEK JANURA

Velký vandr

Před více než padesáti lety jsem začal spolupracovat s časopisem TRAMP. A protože teorii bylo nutné podepřít praxí, rozhodli jsme se s kamarádem Emilem, že o školních prázdninách podnikneme Velký vandr. S bagáží jsme starosti neměli. Do „žebračků“ jsme strčili nějaké prádlo, patku chleba, kostku margarínu, od rodičů jsme vyfasovali tři stovky a ve věku šestnáctiletých výrostků jsme vyrazili na trať PRAHA—SARAJEVO. Něco pěšky, něco stopem a byli jsme v Bratislavě, kde jsme nasedli na loď, která plula do Bělehradu. Ovšem prozřetelně jsme si koupili i zpáteční jízdenku. Ale už na lodi začínalo být vedro, a když jsme vystoupili v Bělehradě, ždímalí jsme košile. Se zájmem jsme pozorovali nějakého kocoura, jak přikrčen ve stínu dlouho váhal, než doslova přeletěl tři metry ulice zalité sluncem. Nic jiného tedy nezbývalo než putovat v noci a ve dne se pokusit o spánek. A tak nastala, jak se teď říká, cesta velice náročná: v noci jsme bloudili a ve dne jsme se povalovali pod stromy a v příkopcích. Po několika dnech jsme měli jedinou motivaci, která nás strkala kupředu: až dorazíme do kýženého Sarajeva, blaženě se vyspíme v postelích. A sen se splnil, ocitli jsme se skutečně v Sarajevu. Trhem jsme jen proběhli, ani do mešity jsme nenakoukli, ale hned do první hospody, která nabízela znaveným poutníkům znamenité přespaní. Tedy Hilton to

sice nebyl, v kamrlíku bez oken dvě kovové postele a na třínohé židli svíčka, ale pro nás to bylo neskonale blaženství. Zapadli jsme do postelí a čtvrt hodiny užívali radosti, když Emil najednou vyletěl a zakvílel: „Propána, já mám snad tisíc blech. Ty bestie útočí ve třech řadách!“ K tomu musím podotknout, že uvedený Emil měl poněkud masitější postavu a pravděpodobně i krevní skupinu, která byla pro blechy úplnou lahůdkou, zatímco moje figura tak trochu připomínala vysušenou tresku. A tak jsme si postele vyměnili, jenže za deset minut mě Emil znovu alarmoval: „Hernajs, vždyť tady je jich dvakrát tolik!“ A bylo po spánku, protože ti dravci šli i po mém skeletu. Do rána jsme seděli u zdi a jenom se drbali... Po několika dnech, kdy jsme raději dřímali v parku, jsme se vydali na zpáteční cestu. Částečně pěšky, kus vlakem (samozřejmě načerno), protože peníze prudce docházely, až jsme se opět ocitli v Bělehradě. Ale na lodi došlo k tomu nejhoršímu: nebylo co jíst, nebylo za co nakupovat. Až nás nedobrovolně zachránil jakýsi starší cestující, který snad trpěl spavou nemocí a přitom převážel tři pytle bosenských švestek.

A tak jsme si začali tajně dopřávat. Ke snídani švestky, k obědu švestky, k večeři také švestky a v noci jsme pak preventivně „lágrovali“ u lodního WC. Byla to tak vydatná dieta, že když jsem po dvou měsících zazvonil u rodného bytu, matka sice otevřela, ale pak přibouchla dveře a začala volat otce, že nějaké zpustlé individuum se sápe do dveří. No prosím. Matka nepoznala vlastního synka, který se vracel z Velkého vandru. Nebylo divu, protože mimo jiné jsem ztratil na váze šest kilogramů. Ale stejně to bylo prima. Jenže když jsem po roce prozradil rodičům, že by nás Géza Včelička přibral na vandr do Afriky, matka začala slzet a otec si pomalu rozeplínal řemen. S vandrováním jsem definitivně skončil. Ale moji potomci pokračují. Ovšem ti už to berou letecky, a když se vracejí, nemohou dopnout kalhoty...

Ilustrace Jiří Daniel

**VE SPÁRECH
SATANYKA**

ANEŽ
MADLENKA, KVIČKO
Z MORAVSKÝCH
HVOZDŮ.

BY
O'JELLY NECK

CANNES - MĚSTO FESTIVALU, HRŠNĚ LÁSKY, EXENTRICKÝCH TANCŮ, MILIONÁŘSKÝCH ZVRÁCENOSTÍ, PERLA FRANCouzské RIVIERY, UVÍTALO VE SVĚM NENA SYTNĚM LŮNĚ, PROSTOU, LEČ HRDOU VÝPRAVU CEDOKU.

HUSOPASKÁ MADLENKA, JINAK MISS LIPTÁKOV, SKROVNÁ REKREANTKA, ZAVÍTALA DO TOHOTO LUZNEHO PEKLA DOLARŮ A MRZKEHO ZLOČINU...

RÁNO NA PLÁŽI HÔTELU MARTINEZ.....

OCH, TOŤ
KUS!

PARDLE, JAKE TO
VNADNĚ ROZMÍSTĚ
NÍ ŠVALSTVA!

REŽISÉR FIRMY METRO-
GOLDWYN-FRAJER,
DROBNÝ MULTIMILIONÁŘ,
LIDUMIL.

JAMES BONDY

NABÍZÍM VÁM
HLAVNÍ ROLI V NEJ-
SÍRŠÍM FILMU SVĚTA
A SVOU PALČIVOU
LÁSKU!

STÁNTE SE KAPITÁNKOU TĚTO
JACHTY A MEHO ČISTĚNÍ
SRDEČKA!

VCIL, COBY TOMU
REKLI SOUSEDE
TU NAŠ!

VEČER NA JACHTĚ
BELINDA OF NEW YORK.

PADTE, POKUJEME SPOLU
DO NÁRUČE VELKE LÁSKY
NOČNĚ TO KOUZELNICE!

TOŽ PROČ NEĚ
GALANE!

OCHVÍLI POZDEJI.....

SPĚJ DO ME CHLIPNĚ
NÁRUČE KRASOTINKO!

¡KLETE' ZLODUKH
SATANYK!

TOŽ CO,
BLBNEŠ
OGARE!

VNĚM PODNORSKĚM BRLOHU
UČINÍM TE' POCHOŤKOU PRO
ME ZVRÁCENĚ PUDY!

Y PODMORSKEM CLUNU.....

NYNÍ OKUŠÍM KREHKOSTI TVÝCH
MOCNÝCH VNAD.

NEDOTÝKAJ SA MĚHO JABLŮ
KOVĚHO LÍBA, UCHÝLA KU!

PROKLÁJUTÍ
LEJZROVÝM
TAPRSKEM
TUTO ODPOŘNOU
PODYVODNÍ
KOCABKU!

CHACHA
MULTIMILIO-
NARU
POMOZ!
SRDENKO
NINE!

NA TOMTO ATOMOVÉM
BICYKLU MŇE NIKDY
NEDOSTIHNĚŠ!

HOLA, ZDA SE
ŽE PUKLA
KAUCUKOVA
DARUC!

HAM TE BI-
DAKU! JUŽ
BO BOJE!

POMOZ MADLENKO
ME SRDENKO!
ZMIRAM!

JAKE STEJŠ ŽE
NEUSTÁLE NAM PŘÍ-
SOBE ZVÝKACÍ PRYZ!
JÍ PAK DAREBÁK
SPOUJÁM!

ZRADA!
JSEM SPOUTAN!
CHCI LITOVATÍ
SVÝCH TRESTNÝCH
PRESTUPKŮ!

ANYNÍ RUCE K TOBĚ
MADLENKO DO MORAVSKÝCH
HVOZDŮ, NECHCI JIŽ BYTI
VÍCE REŽISEREM -
BOHATCEM!

(POCELUI
MŇA.)

NA ŽÍRNÝCH SOU-
VRATÍCH VLNILO SE
ZLATÉ PROSO A VE
SKROVÝCH CHALOU-
CE ROSTLA LAŠA,
DALEKO OD VŠÍ
TE' PSOTY!
(ZPÍVÁ SE NA ME-
LODIÍ: VYLET SO-
KOL, BĚLÝ PTÁK.)

THE END

20 českých přísloví v překladu do moderní vědecké češtiny. POZNÁTE JE ?

- ① Chemická sloučenina vodíku a kyslíku, jež produkuje minimálně bellů, působí erozí na vrstvy hornin, uložených podél její trasy.
- ② Vzdálenost bodu A, což je místo, kde končí, puzena gravitační silou, malvice svou dráhu - od bodu B, což je místo, ležící svisle pod místem započetí dráhy malvice - se blíží nule.
- ③ Abundance šelem čeledi Canidae přivodí exitus hlodavce čeledi Leporidae.
- ④ Více než jednou, ale méně než třikrát, určí velikost fyzikální nebo chemické veličiny - a méně než dvakrát, ale více než nulkrát, použij způsobu obrábění, jímž se části hmoty od sebe oddělují!
- ⑤ Subjekt A, jenž vyvíjí úsilí na vytvoření svislého nebo úklonného díla, ústícího na povrch, a determinuje jej subjektu B, sám opíše dráhu, ve zmíněné dílo ústící.
- ⑥ Kdo odolává pokušení podlehnout touze nechat dřímát vlastní energii, bývá obklopen chlorofylem.
- ⑦ Ztráta prostorového vnímání není na překážku suverenitě nad subjekty přírodou ještě více postiženými.
- ⑧ Číslo, jímž možno vyjádřit svoji lingvistickou potenci, se rovná číslu, jímž znásobuješ vlastní ego.
- ⑨ Do prostoru, nacházejícího se v bezprostřední blízkosti zařízení, sloužícího k instalaci světelného zdroje, dopadá minimální počet paprsků, ze zdroje se šířících.
- ⑩ Vodomilní obratlovci nepatrných rozměrů nejsou ničím než vodomilnými obratlovci.
- ⑪ Pohybuje-li se hladina rtuti v kapiláře směrem do středu zemské přitažlivosti v měsíci osvobození naší vlasti Sovětskou armádou, lze očekávat, že náš restaurační podnik přesídlí do budovy, v níž se uchovávají užitkové traviny.
- ⑫ Při nadměrném zvyšování pohybu dolních končetin ve značném časovém rozpětí, za účelem naplnění křivule s držadlem sloučeninou kyslíku a vodíku, dojde jednoho dne k uvolnění molekul, spojujících tuto křivuli s oním držadlem, čímž se jmenovaný předmět rozdělí ve dva segmenty.
- ⑬ Při poklesu produktivity práce na nulu se projeví totální nedostatek kruhového pečiva, působícího obezitou obyvatelstva.
- ⑭ Náraz akustických vln, šířících se ze zdrojů v lidském hrdle, se odráží od bariéry vyšších cévnatých rostlin, a síla i kvalita zpětné vlny je adekvátní původnímu impulsu.
- ⑮ Kategorický imperativ nedovoluje libovolnému subjektu likvidovat zdroj infrazáření, který svým behavioristickým systémem netanguje též subjekt, neboť jeho radiace se chová inertně k tělesné integritě dotyčného subjektu.

④ S úmyslem, při nejmenším hrubě omezit volnost pohybu člena skupiny teplokrevných obratlovců s křídly a pery, vytvářejí svými hlasovými vazami zvuky o pravidelných kmitočtech a kladou je do harmonického vztahu.

④ Bohyně smrti a zimy, užívající funkce y rovno $\lim. 1/x$ /příčemž x se blíží nekonečnu/ násobeno stem, ničí dopravní prostředky biblických hrdinů.

④ Hodnota inteligenčního kvocientu není v žádném případě totožná s libovolnými křivkami, procházejícími kterýmkoliv bodem prostoru.

④ Množina všech jsoucen, ležících mimo dosah optického analyzátoru, je různá od množiny jsoucen, přijímaných dutým svaalem indifferenčně.

④ V direktní závislosti na způsobu, jakým si jedinec upraví objekt, určený k regeneraci fyzických i psychických sil v horizontální poloze, je způsob, jakým tento jedinec výše zmíněného objektu bude moci využít.

Pro staromilce uvádíme zpětný překlad příslaví do češtiny běžné a hovorové :

Pro staromilce uvádíme zpětný překlad příslaví do češtiny běžné a hovorové :

Pro staromilce uvádíme zpětný překlad příslaví do češtiny běžné a hovorové :

- ④ Tichá voda břehy mele. !
- ② Jablko nepadá daleko od stromu. !
- ③ Mnoho psů, zajícova smrt. !
- ④ Dvakrát měř - jednou řež! .
- ⑤ Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá. !
- ⑥ Komu se nelení, tomu se zelení. !
- ⑦ Mezi slepými jednooký králem. !
- ⑧ Kolik řečí umíš, tolikrát jsi člověkem. !
- ⑨ Pod světlem je nejvíce tma. !
- ⑩ Malé ryby také ryby. !
- ④ Studený máj, v stodole ráj. !
- ④ Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne. !
- ④ Bez práce nejsou koláče. !
- ④ Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. !
- ④ Nehas, co Tě nepálí! !
- ④ Když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají. !
- ④ Stokrát nic umořilo osla. !
- ④ Chytrost nejsou žádné čáry. !
- ④ Co oči nevidí, to srdce neželí. !
- ④ Jak si kdo ustele, tak si i lehne. !

WALT WHITMAN

TOMU, JENŽ ZANEDLOUHO ZEMŘE

Ze všech ostatních vybírám tebe, neboť ti nesu poselství,
Máš zemřít – ať jiní říkají, co chtějí, já se nemohu
vykrucovat,
Jsem přesný a nemilosrdný, ale miluji tě – nemůžeš
uniknout.

Lehce na tebe kladu pravici, sotva ji cítíš,
Nepřu se, skláním hlavu nízko a zpola ji zakrývám,
Sedím tiše nablízku, zůstávám věrný,
Jsem víc než ošetřovatelka, víc než rodiče nebo sousedé,
Dávám ti rozlišení ze všeho, kromě tvé duchovnosti,
která je věčná, ty sám jistě unikneš,
Mrtvola, kterou zde zanecháš, bude jen výkal.

Slunce vyráží v nepředvídaných směrech,
Silné myšlenky a důvěra tě naplňují, usmíváš se,
Zapomínáš, že jsi chorý, jako já zapomínám, že jsi chorý,
Nevidíš léky, nevadí ti plačící přátelé, jsem s tebou,
Odlučuji tě od ostatních, není proč projevovat soustrast,
Neprojevují soustrast, blahopřejí ti.

OSCEOLA

(Když jsem dorůstal v muže, setkal jsem se v Brooklynu [v polovině r. 1838] s jedním námořníkem U. S., který se vrátil z pevnosti Moultrie v Jižní Karolině, a měl jsem s ním dlouhé rozhovory – dověděl jsem se od něho příběh níže popsany – smrt Osceolu. To byl mladý statečný pohlavár z kmene Semilotů v tehdejší floridské válce – dostal se do rukou našeho vojska, byl uvězněn a zemřel doslova na „zlomené srdce“ v pevnosti Moultrie. Onemocněl vazbou – lékaři i důstojníci mu prokazovali každou možnou ochotu a laskavost; pak nadešel konec.)

Když nadešla hodina jeho smrti,
Pomalou povstal s lůžka na podlaze,
Oblékl svůj válečný šat, košili, kamaše a opásal se opaskem
kolem boků,
Požádal o červenou barvu (přidržovali mu zrcadlo),
Zpola si pomaloval tvář a krk, zápěstí a předloktí,
Pěčlivě zasunul skalpovací nůž za opasek – ulehil na zem,
chvilu odpočíval,
Znovu se vztyčil, usmál se, a napůl leže, potichu podal
každému a všem nastavenou ruku,
Umdlělý klesl na lůžko (pevně svíraje rukovět tomahawku),
Upřel pohled na ženu a malé děti – poslední:
(A zde je řádka na památku jeho jména a smrti).

JAK DLOUHO MY DVA ŽILI JSME V KLAMU

Jak dlouho my dva žili jsme v klamu,
Nyní proměnění rychle unikáme, jako uniká příroda,
Jsme příroda, dlouho jsme byli nepřítomni, ale nyní se
vracíme,
Stáváme se rostlinami, kmeny, listím, kořeny, kůrou,
Spočíváme v půdě, jsou z nás skály,
Jsme duby bok po boku rostoucí na mýtině,
Pasem se uprostřed divokých stád, přirození jako jiní,
Dvě ryby plovoucí spolu v moři,
Akátové květy, roníme vůni podél cest ráno i večer,
Také drsná sněť zvířat, nerostů, rostlin,
Dva loupeživí jestřábi, vzletáme a číháme dolů,
Dvě zářící slunce, rovnoměrně kroužící a třpytící se, jsme
jako dvě komety,
Slídíme s tesáky a čtyřnozí po lesích, skáčem na kořist,
Jsme dva oblaky táhnoucí dopoledne i odpoledne nad hlavou,
Dvě míšci se moře a dvě z těch hravých vln,
převalujících se jedna přes druhou a svlažujících jedna
druhous,
Jsme ovzduší, jas, vnímavost, proniknutelné i neproniknutelné,
Sníh, déšť, chlad, tma, každý produkt i účinek na zemi,
Kroužili jsme a kroužili, až jsme dosáhli domova, my dva,
A zbavili se všeho kromě svobody a všeho kromě své
radosti.

HLAS DEŠTĚ

A kdo jsi ty? zeptal jsem se tíše padajícího deště,
Který, podivná věc, dal mi odpověď, kterou předkládám:
Jsem báseň země, řekl hlas deště,
Věčně stoupám, nelmatelný, z půdy a bezedného moře,
Nahoru k nebi, odkud neurčitě ztvárněn, naprosto změněn
a přece týž,
Sestupuji opláchnout sucho, vyschlá těla, prachové vrstvy
zeměkoule
A vše, co je v nich, bylo by beze mne jen skrytým
a nenarozeným semenem;
A na věky, dnem i nocí, vracím život svému vzniku
a očišťuji jej a krásním
(Neboť zpěv, vycházející ze svého rodiště, po naplnění
a putování,
Povšimnut nepovšimnut, po zákonu s láskou se vrací).

KROTITEL BÝKŮ

V dalekém severním kraji, v mírně pastvinářské oblasti
Žije můj přítel farmář, námět mého zpěvu, vyhlášený
krotitel býků,
Přivádějí mu tříleté a čtyřleté kusy, aby je zdolal,
Uchopí nejdivočejšího na světě a zdolá jej a zkrotí,
Vykročí bez bázně a bez biče tam, kde mladý býk se
prohání po dvoře sem a tam,
Býkova hlava s běsnícíma očima neúnavně pohazuje
vysoko do vzduchu,
Ale podívej se! jak brzy jeho zuřivost opadne – jak brzy
ho krotitel zkrotí;
Podívej se! na farmách v okolí je sto mladých a starých
býků a on je zkrotí,
Všichni ho znají a všichni ho mají rádi;
Podívej se! jak jsou někteří krásní a vypadají vznešeně;
Někteří jsou žlutaví, někteří skvrnití, jeden má bílou čáru
ubíhající po hřbetu, někteří jsou strakatí,
Někteří mají široké klikaté rohy (to je dobrá známka)
– podívej se na tu lesklou kůži,
Pohled, ti dva mají lysiny na čelech – pohled na oblá těla
a široké zadky,
Jak rovně a pevně stojí na nohou – jak krásně moudré mají
oči!
Jak pozorují svého krotitele – chtějí, aby byl u nich – jak
se za ním otáčejí!
Jak toužebný výraz! jak je jim těžko, když od nich odejde;
Nyní se užaslý ptám, jak jim asi připadá (knihy, politika,
básně – vše mimo to mizí),
Přiznávám se, že závidím tuto schopnost okouzlit svému
mlčelivému, nevzdělanému příteli,
Kterého miluje sto býků, zde v jeho životě na farmách,
Ve vzdáleném severním kraji pokojně pastvinářské oblasti.

WALT WHITMAN

Ó OSMALÝ CHLAPČE Z PRÉRIE

Ó osmalý chlapče z prérie,
Než jsi přišel do tábora, přišlo mnoho vítaných darů,
Chvály, dárky a vydatná potrava, až nakonec mezi nováčky
Jsi přišel ty, mlčenlivý, nemající co dát – jen jsme pohlédli
jeden na druhého,
A hle! dal jsi mi víc než všechny dary světa.

JÁ NEVYRUŠITELNÝ

Já nevyrušitelný, nerozpačitý v přírodě,
Pán všeho či paní všeho, jistý uprostřed nedokazatelných věcí,
Prosycený jako ony, trpný, vnímavý, mlčící jako ony,
Shledávám své povolání, chudobu, pověst, slabosti,
přestupky méně důležité než jsem se domníval,
Ať na Mexickém moři nebo v Mannahattě, v Tennessee
jako na severu nebo ve vnitrozemí,
Jako poříční nebo zálesák, farmář žijící v těchto Státech
nebo na pobřeží, na jezerech nebo v Kanadě,
Kdekoli žiji svůj život, ó, být v rovnováze pro zásahy
náhody,
Odolávat noci, bouřím, hladu, posměchu, nechodám,
pohrdání, jako to činí stromy a zvěř.

OD MYSU MONTAUK

Stojím jako na nějakém obrovském orlím zobáku,
Směrem k východu přechlízím a vssávám do sebe moře
(nic než moře a oblohu),
Poskakující vlny, pěnu a lodi v dálce.
Divoký neklid, sněžně zkadeřený hřebeny – to nespoutané
dorážení a dorážení vln,
Navždy hledajících břehy.

SILNĚJŠÍ POUČENÍ

Poučili jste se od těch, kdo vás obdivovali, měli s vámi
účast a přáli vám?
Nenalezli jste velké poučení u těch, kdo vás odmítají
a stavějí se proti vám, jednají s vámi opovržlivě, nebo se
s vámi hádají o správnost cesty?

DĚTI JSOU MYSLITELE, dospělí jsou většinou automaty - to je tajemství celé osobní výkonnosti duševní a myšlenkové. To znamená - mít správný druh mozku. Nezávisí vůbec na školním vzdělání. Ani nezávisí na knižním učení. Závisí na rozvoji myšlení.

Celé tajemství je: "Měj mozek chlapce".

Chlapec je budoucnost, my přítomnost a kniha minulost.

"Slušné vychování" je znalost pravidel, jak podvázat mozek, aby neudělal to, co se nedělá, aby se třasořitkové nelekli a nebáli, že budou muset také dělat. "Slušné chování" - je heslo všech těch rozumbradů, kteří s tváří sfingy hledí s opovržením na dynamické mládí, hlásící se o práva života. Dospělí se "slušně chovají", aby neurazili tyto sfingy.

Chlapec má ve svém programu činnost a zvědavost.

Chlapec - ne měšťácký chudinka, sevřený do korzetu společenského chování - chce být spoluhráčem každé věci. Má úplnou sebevědomost. Nebojí se řídit lokomotivu, parník i letadlo. Ničeho se nebojí.

Chlapec je individualista. On chce sám. Je ochoten zaplatit vše za svou zábavu, dává přednost riziku před bezpečností a dobrodružství před obvyklostí. Má také strach a obavy, ale ty bere jako příslušenství k podnikům, které chce vykonat.

Ze snad přijde boule na čele a výprask na rozbité kalhoty, to mu nevádí, užil svoje.

Je to kluk s činným, převládajícím mozkem - pozoruje, srovnává a vynalézá. Dýchá život všemi doušky, ví, že je krásné být mladý, i když musí číst na plakátech biografů: Mládeži do 16 let nepřístupno.

Staří ctí raději předky a nemají dostatek smyslu pro ctění života a nemají dostatek lásky k tomu gejzíru života, který nám představuje mládež.

Musíme mít stále takový mozek, jaký má chlapec, kluk - pak poznatky, které získáváme učením, budou růst. Nebudeme mít v mozku jen muzeum s vitrínkami, kde jsou uloženy vybroušené citáty a konstrukce matematických vzorců. Chlapec má ve své stolní přihrádce vetešnictví, ale z těch drátků, cívek, kuliček, ptačích per, gumiček a známek vyloví rychle to, co potřebuje, a postaví vám třeba krásný kluzák nebo elektrické vedení po celém bytě.

Všímat si, srovnávat, vynalézat.

Dobrá paměť je jako gramofonová deska, lepší paměť je rychle pracující lístková kartotéka, která vyloví v okamžiku heslo, pramen, kde se dozvíme další podrobnost.

Školy jsou většinou továrny na gramofonové desky. Tvárnou hmotu mladých napěchují do forem, vyrazí na nich standardní písničku "vzdělání", dají nálepku vysvědčení - a hoch je "zralý pro život". Většina takových desek zůstává ležet ve skříni "povolání" a zahrají jen jednu písničku, když jsou položeny na gramofon "život" - co se kdo naučil a co je napsáno na nálepce. Tak vypadá velká část mladých - "starých".

Jsou ale také staří, kteří jsou mladí a učí se celý život. Stále je něco zajímavé. Jejich deska je skoro hladká, ale hraje tisíce písniček.

Tož nebuďte takové jednopísničkové desky!

M I R K O V O S Á T K A

/z "Rowerských dopisů"/

Žluta': odvar kopřivového kořene, kořen štovíku, vnitřek jablonové kůry

Oranž': odvar cibulových slupek

Růžová': Odvar červené řepy

Červená': Odvar červeného zeli, květy trezalky

Hnědá': vařením kávy a čaje

Modrá': odvar z olšových šištiček nebo kůry, odvar ze stračky

Fialová': šťáva z borůvek, lžička octa a 20g kamence - povařit

Zelená': odvar špenátu nebo mladého ži-
ta

O, VELKÝ DUCHU

jehož hlas slyším ve větru a jehož dech
oživuje veškerý svět, slyš mne!
Jsem malý a slabý, potřebuji Tvou
sílu a moudrost.

Dej mi kráčet v kráse a učin, aby
moje oči navždy podržely
rudý a fialový západ slunce.

Dej mým rukám cit pro věci,
které jsi vytvořil,
a učin můj sluch vnímavý
pro Tvůj hlas.

Učin mne moudrým, abych porozuměl
všemu, čemu jsi naučil můj národ.

Dej, abych pochopil poučení, které jsi
vložil do každého lístku na stromě
a do každé skály.

Toužím po síle, ne proto, abych byl
větší než moji bratři, ale abych
přemohl svého největšího nepřítele:
S E B E S A M A .

Dej, abych byl vždy připraven
předstoupit před Tebe
s čistýma rukama a nesklopenýma očima

A když život pomine, jako pomíjí svit,
zapadajícího slunce,
kéž může můj stín k Tobě přijít
beze studu!

LEST

NAPSAL L. LANGPAUL • KRESLIL ZDENEK BURIAN

Tuhá zima zastavila na několik dnů vládní oddíly od pronásledování zbytků Cheyennů za velkou řekou. Čerstvě napadány sněh zneemožňoval postup pěchotě i dělům. Jízda se skládala jednak z pravidelného vojska a částečně také z dobrovolníků, kteří se k němu z různých důvodů připojili. Byli to většinou trapeři, mesticové i různí dobrodruzi, kteří tvořili hlavně výzvědné a pátrací oddíly.

Poručík McAndrews zůstal se svou setninou utábořen ve Fort Washington s úkolem oznámit hlavnímu veliteli vládního vojska každý pokus přechodu přes řeku.

Generál počítal s tím, že ti proklatí rudoši, kvůli kterým se teď musí vláčet pustinou, budou čekat na jaro. Do té chvíle chtěl celou oblast uzavřít řetězem vojska. Podle jeho předpokladů se celý řetěz uzavře právě ve chvíli, kdy Indíáni budou chtít prchat dál.

Cheyennové ale uvažovali jinak. Právě čtrnáctý den po příchodu poručíkovy setniny do Fort Washington se objevilo na strmém břehu několik indlánských jezdců. Hlídka po nich okamžitě zahájila bezvýslednou palbu a Indíáni se opět propadli do země.

Vojáci ihned obsadili nejvhodnější místa sestupu k řece a poručík poslal kurýra se zprávou o posly. Předpokládal však, že Indíáni budou mít celou pevnůstku obklíčenou a že posel snadno neprojde.

Vybral nespolehlivějšího: mestle Gregory byl štvrtý jako jeho rudí předci a chytrácký jako bílý obchodník. Prošel.

Uplynulo devět dní, když se vrátil pokryt ledovou tříští, sněhem a hlinou. Při jeho vyprávění o cestě vstávaly vlasy na hlavách i nejotrljším bojovníkům. Jen poručík McAndrews se usmíval, navěhl jeho povídačkám, protože znal Indíány. Kdyby zažil mestle jen polovinu toho, co vyprávěl, určitě by neseděl mezi nimi, ale vci by se už dávno starali o jeho zbytky.

Dva dny po jeho návratu přitáhl hlavní oddíl s generálem. Měl téměř dva tisíce vojáků, všechny, které mohl generál v ostatních oblastech postrádat. Utábořili se kolem pevnůstky a dnem i noc se připravovali na příchod Cheyennů.

Ti se objevili brzy, nečekaně brzy.

Generál pokýval hlavou: Jeho předpoklad tentokrát nevyšel.

Ale nevadí: pochyťá je jako králíky.

Indíáni se přibližovali opatrně. Vojáci je už z dálky pozorovali dalekohledy, ale nikdy nemohli přesně určit jejich počet. Někteří tvrdili, že je jich nejméně tři sta, jiní mluvili o tisíci nebo o malé skupince. Cheyennové mizeli v lese, objevovali se na pahorcích, stále blíže a blíže pevnosti. Zdálo se, že jsou odhodláni přijmout poslední boj. Důstojníci si mnlí ruce; mají už téhle zatracené honičky dost.

Konečně se utábořili nedaleko pevnůstky a chystali se k boji. Vojáci s úsměvy pozorovali polonahé opěšalé bojovníky, kteří nejdli už nejméně čtrnáct dní, jak se chystají na dobývání pevnůstky. Co zmojou indlánské předovky proti jejich dělům?

Generál počkal ještě dva dny. Byl si teď jist, že Indíáni si vybrali za přechod právě pevnůstku Fort Washington.

Jednoho mrazivého rána zavířily nad ztlhlými hradbami vojenské bubny. Vojáci pozorovali, jak se ležení Indíánů zahýbalo jako oživlý chřestýš, který se protahuje k poslednímu boji. Vojsko se shromáždilo do půlkruhu okolo Indíánů. Tlumočník zavolal několikrát výzvu o vzdání, ale na odpověď se ozvalo jen několik výstřelů a záblesky táborového ohně, který Indíáni neuhasili.

Znovu zavířily bubny a čtyři děla vypálila svůj smrtelný obsah do tábora. Odtamtud třeskly dva tři výstřely.

Generál cítil, že není něco v pořádku. Znal Indíány... tohle není jejich způsob boje, ne - něco není v pořádku.

Vojáci zahájili útok. První vlna vnikla do tábora a našla jej prázdný. Z rozmetaného ohniště třeskly ještě jeden výstřel a kule se zaryla nad jejich hlavami do stromu.

Generál zuřil. Takhle se nechat napálit, poručík zčervenál zlostí jako krocan. Mohlo mu být jasné, proč se jeho posel vrátil živý. Vojenská škola mu tentokrát proti indlánské taktice nebyla nic platná.

Několik mil odtud pádl hlouček tisíců Indíánů pod vedením náčelníka Mnoho Úderů. Tentokrát se mu ještě štěstí podařilo oklamat blbého vlka. Tužil však, že zkáza jeho národa je neodvratná. Oddálil ji jenom tím, že svůj lid odvedl daleko do hor za velkou řekou.

MEZI SLUNOV RATY

FRANTIŠEK FRIC

Chlubí-li se některý lovec, že všechny rány, jež na zvěř vypálil, seděly, nebo že každou zvěř, po níž střílel, usmrtil a úspěšně dohledal, je to lhář. Spiš na neúspěšnou ránu brzy zapomněl a nedělal si z utrpení raněné zvěře svědomí a ten nejlehkomyslnější se utěšil, že raněnou zvěř najde škodná a ta její muka navždy utiší.

Stanou se však případy, které jdou svědomím lovce po celý život.

V nejdolejší koutě hlubokých rozsečských lesů bylo místo, kde z bezútěchy a ticha bralo u srdce. Samý černý les, jedna houština za druhou, mezi mlazinami hustými jako koště zamračené smrkové laťky, kde se každá skalka a trouchnivý pařez měnily večer nebo v zimě pod sněhem v skřítky či zvířecí obludu, a když tudy šel člověk při setmění nebo i při úsvitu, přidal spíš do kroku, neměl-li tu právě něco na práci. Ať jsi tichem zakletých tyčovin pohleděl kterýmkolí směrem, ze všech stran se tmělo dálkou s kmenem na kmeni, s balvanem na balvanu, se skalkou na skálce. V chřipí čpěl pach vlhka, tlejících pařezů a vývrátů, všechno kolem zarůstalo mechem a lišejníky, každá větvička i tráva nesla pečeť divočiny. Průseky a cesty by spočítal na prstech jedné ruky, z osamělých studánek a mokřadlin se zrádnými rašeliničkami zírala pustina. Ať jsem tudy šel v parném létě nebo v barevném podzimu, nikdy jsem neunikl tísni, z níž se srdce chtělo rozskočit.

Houština bez konce a bez začátku byla domovem lišek a šedivých jezevců, a jestli se na honě náhodou střelil samotářský zaječ, něco pamatoval a v šedé si s jezevcem nezadal. Bývala tu kdysi obora, z které zbyly rozvaliny pilířů, shnilá rahna i několik muflonů. Poslední pověstmi opředená daněla se dala zahlédnout opravdu jen zřídka, ale její občas nacházené stopy nebo kupka suchého trsu podávaly jasný důkaz její existence. Nejednou hajný se o ni už pokoušel, čekali na ni v měsíčních nocích u srnčích krmelců, ale se stejným úspěchem, jako kdyby si chtěli udělat hromádku hrachu na stěně. Když na ni člověk čirou náhodou narazil, dávno byla v směřném kozím odskočku, ale tím spíš v zádech zamrazilo. Jestli se v některé tmavé tyčovině pohnula bílá skvrna, nebo když se člověk zastavil dojemem, že na něm lpi upřený pohled, určitě na něho civěla tlupa muflonů s bělavými čabrakami na hřbetech a s pohledem čerta.

Říkalo se těm místům V padělcích a před takovými čtyřiceti lety mě tu vedla služební cesta. Jestli jsem tehdy lovil kvičaly nebo zakládal do krmelců, už dnes nevzpomenu, ale utkvělo mi v paměti, že to bylo před vánočními a možná mě tam táhlo jen nrtivé ticho. Jdu úzkou pěšinou zavátou sněhem, na níž otiskují první stopy, a najednou jsem se musel zastavit. Po levé straně zavátá mlazina, po pravé laťák, černý jako hrob. Divám se do jeho temna, průsvitly mezi zavátým, vánočně vonícím chvojem se tu a tam sesune čepice sněhu, z temna se na mě šklebí nehybně, v skřítky proměněné

skalky a podušené smrčky, na rozhraní světla a tmy stojí ta nešťastná daněla, jejíž pohled mě zrovna probodává. Ticho se dá krájet. Asi třicet kroků ode mě trčí v laťáku z vysokého sněhu zapomenutý metr paliva, kus za ním přechází tmavá tyčovina v další houštinu, pohlacenou sněhem. Nehybní skřítky jako by mi říkaly — tady!

Brodím se neposkrvněným sněhem a ve chvíli stojím za metrem, za jakousi záštitou před zvědavými pohledy ze sousedních houštin. Daněla dávno zmizela a tělem mi probíhá chvění. Stahuji palčáky, z náprsní kapsy vytahuji malou dřevěnou trubičku, svou kouzelnou píšťalku. Ještě chvíli čekám, srdce bije jako na poplach a pak vřeštidlo přikládám k ústům. Do mrazivého ticha se nese žalostný nářek zajíce, až po zádech běhá mráz. Jako by tu našlo opuštěné nemluvně, zní pustinou dráždivá nabídka teplé zaječiny. Ze spleti chvoje nad mou hlavou se spouští na nejnížší větévku ptačí pidimužiček zlatohlávek, rozčileně přednáší své tiché ci-s-ci-si. Je to můj živý talisman, už několikrát se takhle nade mnou rozčloval...

Vteřiny běží s mrazením v zádech o závod, srdce se tlačí do krku. Krajní smrček houštiny za laťákem najednou shodil sněhovou čepici a do tyčoviny vskočil démon. Boří se pracně sněhem, zametá vlastní stopu chundelatou oháňkou a směřuje přímo na můj metr. Puška je těžká jako olovo. Snažím se ustát mušku na malovaném liščí obličejí a prask!

Jako ve snu hledím v ozvěně rány na gejzír sněhu, v němž se liška obrací a prchá z nástřelu, že si sotva stačím uvědomit jakousi nepravdivost její kontury.

Na sněhu jen daleko od sebe vzdálené důlky stop, vzduch čpí střílnou ranou a já jdu roztřeseně za sledem. V každé třetí sto-

pě je do sněhu zabalená červená kapička. Sjíždím klesající strání, stoupám do protějšího svahu, lezu místy po čtyřech. Misty se prolíná dlouhá stopa s krátkou, ale krátká najednou končí v důlku pod košatým smrčkem v liščí peřechu, z něhož zaslechla kmotra mého zajíce. Je to dobrý kilometr vzdálenou čarou!

Kdybych byl večer skoro nevyvrátil pod sněhem ukrytý mezník sousedního pole a kdyby se byl v dále neozval povědomý autobus, snad bych venku zmrzl. Ráno bylo třicet stupňů...

Ráno naostro sotva na padesát kroků, po ranné barvě, i když ne jako při zabijačce, prostě liška, nevzpytatelná liška! Nebylo čím se chlubit, ale přece jen jsem svou nešťastnou příhodu svěřil kamarádovi, který odpověděl: „Co máš z lišky, zapomeň na ni, není první ani poslední!“ Nic jiného vlastně ani nezbývalo než mít smutnou záležitost za odbytu.

Ale nebyla odbyta. I když to někomu bude připadat možná podivné, za rok mě zase před vánočními svátky osud vedl zasněženými cestami Padělců. Zase tam tak ticho dusilo, zase se duše zachvívala pustinou a zase mi ty pitvorné sněhem zaváté smrčky našeptávaly: Pojď, zkus to znovu, nikde se nepohne ani snítka, zase tu v korunách típou tvé živé talismany, každá rána špatná nebude!

V tyčovině dosud stál osamělý metr paliva, byl snad jen slehlejší nebo leželo víc sněhu, nevím, ale neodolatelně mě to k němu táhlo. A tak se znovu po roce ozval žalostný zaječící nářek. Znovu mi přiběhla šedozavá vidina lišky, jenže tentokrát se nestačila obrátit zpátky k houštinám a rozčilený zlatohlávek nahoře v korunách oněměl.

Jak si celý roztřesený prohlížím úlovek, vidím, že lišákoví chybí boltec, a vzpomínám na nepravdivost liščí hlavy před rokem, ale ještě něco: Místo jasných světél na mě z očních důlků civí odporné bílé, úplně slepé bulvy...

Není mýlký. Doma se přesvědčuji, že jsem zastřelil lišáka, který měl loňskou ranou vystřelena obě světla, na vyvařeném lebec nacházím znetvořené oční důlky, v jedném dokonce ve vazivu zarostlý brok...

Nikdy si přijatelně nevysvětlím, jakého vypětí byla schopna zdravá čidla slepého lišáka a jak si mohl udržet váhu devíti kilo a být ještě zasádlý jako malé prasátko. Poslední korunu bych dal, kdyby mi někdo vysvětlil, jak se mu do žaludku dostalo pět natrávených hrabošů...

Čtyřicet let už leží vyčíněná kožešina liščího mučedníka i s vypreparovanou hlavou bez ušního boltce u mého lůžka.

Když večer na nočním stolku rozsvítím lampičku, usednou v jasných skleněných očích podivné trofeje dvě jiskry, které nemohou znamenat nic jiného než něnou výčitku, a marně si namlouvám, že by mohly vyjadřovat vděk za vysvobození z příšerné noci mezi dvěma slunovraty...

Ilustroval Karel Hruška

ZUBAŘ

Sedím u zubaře. Je mi smutno. Oknem na mě kouká ospalé podzimní sluníčko.

Zubař si umývá ruce. Brouká si: "Život je jen náhoda..." Je to starý válečník. Kolem krku má krásný náhrdelník ze špičáků a stoliček. Přes levou tvář se mu táhne dlouhá jizva.

Svalnatá sestřička zamkla dveře, odpojila telefon a pustila naplno dráták. Všiml jsem si, že má na levém předloktí vytetovanou lebku s hnáty.

Vedle křesla leží na stolku kledivo, pilník, hoblík, šroubovák, kombinačky a páječka. Sestra se vesele směje a nad hořákem ohřívá velký kuchyňský nůž. Doktor si stále ještě umývá ruce.

Sedím v křesle a prohlížím si vrtačku. Je pěkná, elektrická, ruční. Takovou máme i u nás na dílně...

Doktor si dal vatou do uší a obratným hmatem koňského handlíře se mi podíval na chrup. "Tak kterej Vás bolí - ten?" a hned mi jej kombinačkami vytáhl ukázat.

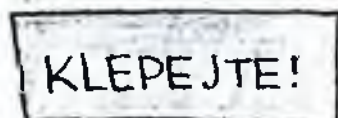
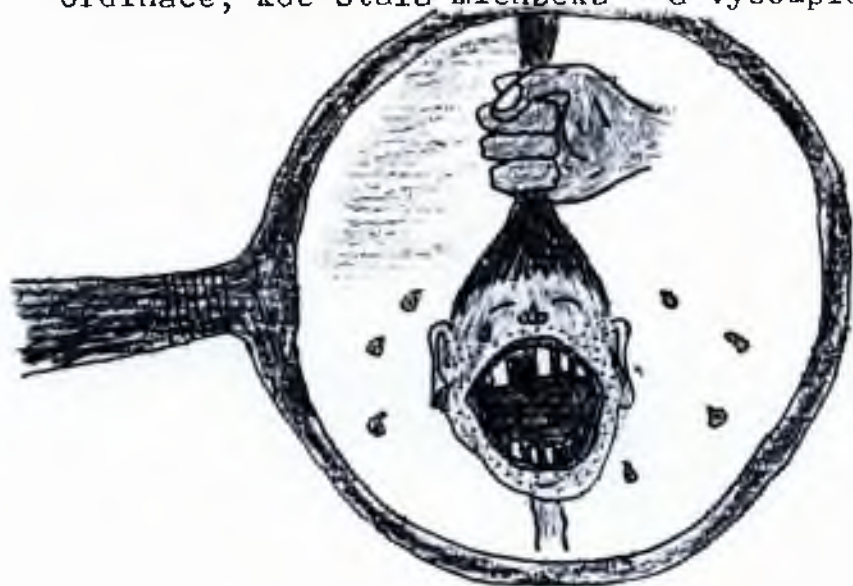
"Ne, ten vedle!" řvu a sestřička se hlasitě směje. Podává doktorovi vrtačku s osmičkou vrtákem a leje do mě z plechovky chladicí emulzi.

V ústech mi sem a tam jezdí traktor s plně naloženým valníkem a doktor sakruje, že se nemůže strefit. Pak se z ničeho nic trefil a v dolní dásni mi vybuchl ruční granát...

"Konečně!" zafuněl zpocený řemeslník a šel si umýt ruce Solvi-nou. Sestřička mi zaklínila ústa jakýmsi špalkem a řekla, že mi to nechají zatím otevřené. Sundala mi řetězy, polila mě z kýblu studenou vodou a dala mi obrázek se slonem.

"Přijďte ve čtvrtek, budeme cementovat," řekla a mrkla do rohu ordinace, kde stála míchačka - a vyšoupla mě ven...

Karel Plíhal

NĚKAM

Snad bude na čase odejít
tam někam do krajin,
kde mě nikdo nezná
a budoucnost je nejistá,
zkusit, zda se ještě umím
podívat lidem do očí,
zkusit, zda ještě přeskočím
v myšlenkách tiše na místa,
kde večer svítí hvězda
ohně mých kamarádů...

Snad bude na čase odejít,
či zůstat někde vzadu,
zase být bezbranný v myšlenkách i slovech
a obličej mít bez masky,
zas nasbírat si obličejky
a umět házet rychlé žabky řekám...

A zeptáš-li se lidí, kam jsem šel,
pokrčí rameny a řeknou - NĚKAM...
Nikdo to neví,
jenom jeho úsměv...

Ahoj, pardi !

Tento sborník vychází deset let. Za tu dobu spatřilo světlo světa cca 450 stránek povídek, veršů, textů i písniček. Vše je pochopitelně poznamenáno mým výběrem i zálibami, které jsou přece jen dnes poněkud jiné, než byly před deseti lety. I když ne zas tak docela. Zákon dospělosti a stárnutí působí neúprosně i na mě. Změnil jsem se a změnily se okolnosti života každého z nás. Můžete mi jeden po druhém a místo Vás se objevují další tváře. Takový je osud - někdy si ale člověk přece jen rád zavzpomíná...

Jestli Vám TOTEM přinesl (nebo možná ještě přinese) dobré čtení, požitky i náměty k přemýšlení, splnil svůj účel. Mohu spokojeně ukončit jeho desátý a poslední ročník.

P.F.

1 9 8 6

a všechny roky další

přeje 12^{letý} Přeslák & TOTEM

T O T E M 1 9 8 5

/X.ročník/

- =====
- 1 - Úvodní stránka /Zdeněk Burian - Vpřed 1949/
 - 2 - Rudyard Kipling: Když
 - 3 - B. Kennedy: Potlatch
 - 4 - Pedro: Blizzard
 - 5 - Jan Smolík - Honzas: Pijáci větru
 - 6 - James Jones: Večerka
 - 7 - James Jones: Večerka /dokončení/
 - 8 - Šimek a Grossmann: Jak jsme chovali užitečné zvíře
 - 9 - Reklamní stránka I. /letní tábory apod./
 - 10 - E.T. Seton: Kamarád Bingo
 - 11 - E.T. Seton: Kamarád Bingo /dokončení/
 - 12 - Jan Skácel: Chlapci
 - 13 - Z kroniky osady Tuláků: Pinďa šerifem Rychlých Šípů /Tramp 71/
 - 14 - Jaroslav Foglar: Proměna Jima Perkinsona /ABC 1973/
 - 15 - d t t o /dokončení/ + Jaroslav Svára: Noc v Colónu /ABC 1973/
 - 16 - Kapitán Kid: Vítr od jihu
 - 17 - Řešetlák: Jak se udělá hvězda
 - 18 - Kavče: Uličníci na jaře
 - 19 - Kavče: Uličníci na jaře /dokončení/
 - 20 - Jana Ebrová: Západ slunce
 - 21 - Fritz Steuben: Žlutý vlas
 - 22 - Fritz Steuben: Žlutý vlas /dokončení/
 - 23 - Indiánské kresby na obličejích a jiné zajímavosti
 - 24 - Duševní čtvrt hodinka
 - 25 - Mirko Vosátka: Obešli jsme v kruhu tábor...
 - 26 - Kavče: T. O. Gyzlové
 - 27 - Kavče: T. O. Gyzlové /pokračování/
 - 28 - Kavče: T. O. Gyzlové /dokončení/
 - 29 - Z kroniky osady Tuláků: Bobanův tunel /Tramp 1971/
 - 30 - Jiří Kříž: Joachim Barrande /Naší přírodou 1983/
 - 31 - Edvard Cenek: Kane mano
 - 32 - Edvard Cenek: Kane mano /dokončení/
 - 33 - Reklamní stránka II. /Inka Zemánková apod./
 - 34 - František Janura: Velký vandr
 - 35 - Adolf Born: Ve spárech Satanyka
 - 36 - Adolf Born: Ve spárech Satanyka /dokončení/
 - 37 - 20 českých přísloví - poznáte je?
 - 38 - 20 českých přísloví - poznáte je? /dokončení/
 - 39 - K poctě Walta Whitmana I.
 - 40 - K poctě Walta Whitmana II.
 - 41 - Mirko Vosátka: Děti jsou myslitelé...
 - 42 - Ran: Indiánské barvy
 - 43 - Ó, Velký Duchu /indiánská modlitba/
 - 44 - Ladislav Langpaul: Lest
 - 45 - Z kroniky osady Tuláků: Předvánoční příhoda /Tramp 1971/
 - 46 - František Fric: Mezi slunovraty /Naše rodina 1984/
 - 47 - Karel Plíhal: U zubaře
 - 48 - Řešetlák: Někam /závěrečná a poslední stránka/
- =====

Grafická úprava stránek: Monte, Patrick, Medák, Tom, Milan, Long,
Cvrček, Ran, Sup, Mike, Eva a Řešetlák.

